

310441

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ మే నెల 10 వ తేది బుధవారము

No. 33.

సంపుటము ౯

దుండుభినామ సంవత్సరము, వైశాఖ మాస శుద్ధ చతుర్దశి ౧౪.

సంచిక 33

హిందూ దేశ చరిత్రము

రెండవ భాగము, మూడవ భాగము

ఇవి రెండును

విజయనగరము మహారాజా కాలేజి ప్రాఫెసరు ఎమ్. వెంకటరంగయ్య ఎమ్. ఏ., గారిచే వ్రాయబడినవి.

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రణాలయము, మదరాసు.

R. Venkateshwar and Co. Publishers, Loane Square, Madras.

1. తిగాళము : ఈ గొప్ప పుస్తకమును రెండు భాగాలుగా

విభజించి ప్రకటింపబడును. ఆరు రూపాయల ధర.

(1969)

పుస్తకము.

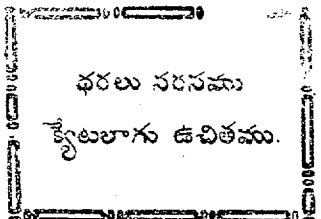
[ప్రతిభాగము ౧౮.౬౩ రూ॥

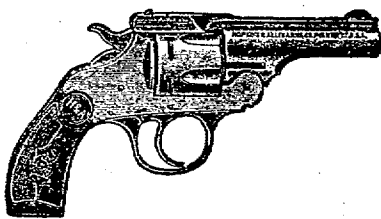
౧౨ సెంటు.

హిందూ దేశ చరిత్రమును రెండు భాగాలుగా

విభజించి ప్రకటింపబడును. ఆరు రూపాయల ధర.

భరలు నరసము
కృతలాగు ఉచితము.

చిన్న పుస్తకములు ప్రకటింపబడును. మొదటి భాగము.

బంగారాదేశమునందు మిక్కిలి ముఖ్యమైనదియు, నమ్మకమైనదియు, నయమైనదియు వైన

ది డక్కా ఆయుర్వేదీయ ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

మూలధనము రూ 2,00,000. చందాలవలన వసూలైన మూలధనము రూ 1,75,000.

డైరెక్టరులు: జడ్జి, సబ్ జడ్జి, పీఠి, జమీందారు మొదలగువారు గలరు.

హెడ్ ఆఫీసు: 8, 8/1 ఆస్టోరియన్ బీచ్, డక్కా.

బ్రాంచీలు: కలకత్తా 212 తా బజారు బీచ్, 155-1 అప్పర చిట్టా రోడ్డు (హోవబజారు) హరిజన్ రోడ్డు (బారాబజారు) భవానిపూరు 69 రుస్సా రోడ్డు, రంగపూరు, బోగూరు, మైమెన్ సింగు, బాల్ పాయిగురి, డాక్టర్ లింగు, కాశి, ముజ్ ఫర్ పూరు, ఖుల్నా, మద్రాసు.

కవిరాజులు, పోషకాహారములు, ఉపాధ్యాయులు మొదలగువారికి ప్రత్యేక లాభము.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన పుస్తకములు ఇనాముగా పంపబడును.

- (1) కృష్ణావైద్యము (బెంగాలీ) (2) కామకామము (3) పరీక్షాలో తేరువిధము (4) జీవితమును జయించుట (5) కాటలాగు (హాగ్) (6) హాగ్ (7) 1922-వ సం॥ క్యాలండరు (ఇంగ్లీషు బెంగాలీ) (8) ఉపాధ్యాయులు, పోషకాహారములు ధనము వార్జించు విధము. (హాగ్) (9) మొదటి భాగము 1-కి రూ 4; (8) జ్యోతిషశాస్త్రం (జ్యోతిషశాస్త్రం) బుడ్డి 1-కి రూ 0-6-0; శరీరవైద్యము బుడ్డి 1-కి రూ 0-12-0; చ్యవనప్రాసన సేవ 1-కి రూ 4.

ప్రచురించిన ఈ ఉష్ణ కాలమునందు దేహమునున్న ముఖ్యముగ మెదడునున్న చల్లగ పెట్టుటకు

భృంగామలక తైలము

అనే స్నానము

ప్రసిద్ధి చెందినది.

కండ్లముంటు, హస్తపాదములదాహము, శరీరతాపము ఇవి ఈ తైలమువలన గణనముగా తగ్గుచు నున్నది. మెదడుకు చాల చలనము వున్నది. చర్మము వురుగునాన, చల్లదిగానూ, ఆరోగ్యముగానూ అగుచున్నది. వెంట్రుకలు అకాలములో తెలుపగుట, పూడిపోవుట వీనిని నివృత్తింపవచ్చును. మార్యాదార్థము మొదలయిన తలనొప్పులు, తలచుట్టుట మొదలైన వికారములున్న నివాసములకు ముఖ్యముగా అనేక ఆయుర్వేద - ఆంగల వైద్య శాస్త్రములలో ఈ తైలము శాఖింపబడి యున్నది. డిప్లోమా జూనియర్ ఆయుర్వేద చికిత్సలున్న యస్. కే. పి. డి. ఆయుర్వేదాన్ని త్రియందు

ప్రధాన డాక్టరున్న వైద్యకలానిధి సుపాదములుగాను నుండు

(3497)

ఆయుర్వేద భూషణం పండిత యం. దురైస్వామి అయ్యంగార్, ఏ. కే. ఏ. సి. వారిచేత ఈ తైలము తయారుచేయబడినది ఖరీద సీసా 1-కి రూ 1-4-0. తపాలాఖర్చు మొదలైనవి ప్రత్యేకము.

ఆర్యబోషధశాల, 7, ఆదియప్ప మొదలివీధి, వేవేరి, మదరాస్.

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ ఆపూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగదృష్టి వాస్తవమును, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రశాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్ల పేజీ తనూ మూడు వివిధ విశోధనములు గలవు. ఇంతే గాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవములో సమాధియగుట, శరీరములను తలకాయలను మూటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తిన గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు వివిధములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యుత్సాహముగా మేజిక్ చేయుగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల రూ 4-0-0 లు. (2113-688) పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఓంగోలు, గుంటూరు జిల్లా.

బహుమానము

వైద్య విద్య

ఆయురారోగ్యైవ్యవస్థలకు మార్గదర్శి అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,

(8198) 27, చీనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

పలు విధ సాదా బంగారు

ఉంగరములు

కెంపులు, పువ్వురాగములు

చేర్చి కట్టబడిన

ఉంగరములు మావద్ద తయారుగా నున్నవి.

వివాహ సమయములందు,

ద్రామా, సర్క్యుసు, మున్నగు వాటిలో నుండు ప్రదర్శన

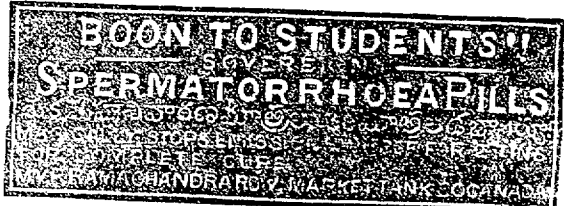
నకులకు బహుమానముగా నిచ్చుటకుతగినవి సవరం బంగారుకు పూచీ నియ్య దుక.

ఉమ్మడి రామయ్య శైలి గురుస్వామి శైలి

(1842) అండు కంపెని, నగలవర్తకులు

వైసాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మలయచందనము

గనేరియా అను సెగరోగమునకు కుశారము

పథ్యము లేదు. పిచికారీతో పని లేదు. ఎలుపు, తెలుపు, పచ్చ, అను మూడు విధముల సెగరోగమును మూడు పూజలలో మాన్పవచ్చును. స్త్రీలకును వ్యాధులకు మోడ ఇది రాజోపధము. (1251) డబ్బీ 1కి వెల 2.4-0

గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా.)

పాను గంటి లక్ష్మీనరసింహ

రావుగారిచే రచించబడినది

గంధములు — నాటకములు

సర్వదాపురుకుత్సయము	0-12-0
రాధాకృష్ణనాటకము	0- 8-0
కోకిల	0-12-0
విప్రనారాయణ	0-12-0
వనవాసరాఘవము	0-12-0
విజయరాఘవము	1- 0-0
కళ్యాణరాఘవము	0- 8-0
బుద్ధబాధసుధ	1- 0-0
వృద్ధవివాహము ప్రహసనము	0- 8-0
హాస్యవల్లరి	0-12-0

(అచ్చులో నున్నవి)

సాక్షి 1 వ వాల్యూము, 2 వ వాల్యూము, మూడవ వాల్యూము. [3513]

పూర్ణిమము దిక — నాటకములు

వలయువారు, పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహరావు పంతులు గారు, హిరెపురం, అని వ్రాయవలెను.

స్వరాజ్య పద్యములు, పాటలు.

1. మహాత్మాగాంధీ ప్రబోధపద్యములు	0-1-0
2. మహాత్ముని దివ్యవాణి (వచనము)	0-1-0
3. భారతమాతపలుకులు (పాట)	0-1-6
4. స్వరాంజ్యాదోళనము (వచనము)	0-1-6
5. దేశీయపదము (చక్కనిపాట)	0-2-0
6. ఆంధ్రపీఠము (పద్యరత్నములు)	0-2-0
7. పంజాబుపాట (బాబ్బిలి కథనలె)	0-2-0
8. దేశీయ కీర్తనలు 40 (పాటలుగలవు)	0-3-0
9. రామదండుపాట (రాధమజన)	0-3-0
10. స్వరాజ్య ప్రబోధపద్యములు	0-3-0
11. మహాత్మాగాంధీ జీవితము	0-3-0
12. స్వరాజ్య భజనకీర్తనలు (60 గలవు)	0-4-0
13. లోకమాన్య బాపిరెడ్డి తిలకు హరికథ	0-8-0
14. స్వరాజ్యదర్శనము (కాంగ్రెసుకథ)	0-8-0

ఇతర స్వరాజ్యగంధములు మావద్ద గలవు
స్వదేశపు స్త్రీకళా, గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

For Sale Overland.

మెలతకు-వ. శ్రేష్ఠ మైనవస్తువు.

మోటారుకారు, మాడెల్

go. American Car

స్టీమరు మోటారుగా నడచుట వంటిది. 'ఇప్పుడు ప్రస్తుతం దొరకనటువంటిన్ని, సదరు మోటారు కారు, మాడెల్ 90 ఓవర్ లాండు యూక్రింద అడ్డెసు వారివద్ద విక్రయమునకు వున్నది.

వలయువారు యూక్రింద అడ్డెసువారికి వ్రాసి విచారించ కోరెదము.

(17) బుద్ధినారాయణ సూర్యనారాయణ.
గుంటూరు ఫరంవారు, గుంటూరు.

ప్రతాప కస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మిక్కిలి ఘాటుగలిగి నువాసనగా నుండును. తొంబూలములో గాని విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొనిక అందముగా నుండుటయే గాక, అతీర్ణము, వాయువు, జలుబు, జ్వరము, నన్ని పాతము, దగ్గు, ఉబ్బుపము, కలరా, పేగు, విషజ్వరములు, నీటిదోషములు, పండ్లనోష్ఠలు, మొదలగు అనేక విధములగు వ్యాధుల కిది వజ్రాయుధమువలె పనిచేయును. వేలకొలది సీసాలు విక్రయ మగుచున్నవి. (8851)-3

300 మాత్రలసీసా 1-3 రు 0-4-0; డజన్ సీసాలు రు. 2-8-0
వి. పి. చార్జి ఎన్నిటికైనా రు 0-8-0.

పి.సి.పి. అందు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడేపి, నెల్లూరుజిల్లా

ఇండియా హైకమీషనరు.

ప్రచురణసంఘమువారి ప్రకటన

ఏప్రిల్ 1 వ తేదీనుండి యూక్రింద వివరింపబడిన విషయములగురించి అందఱులందఱు యూక్రేపు హైకమీషనరుగారిని తగు సేర్కాటులుచేయుట ఈ త్రైపు తాగునగుచుండెదరు. ఇంకొకముం దీతినికారములు ఇండియాఅఫీసువారు చెల్లాయించుచుండిరి.

1. ఇండియా సివిల్ సర్వీసు, ఇండియా ఫార్మెట్ సర్వీసుల చేరిన అభ్యర్థులకు విధానవివరముల నిర్ణయించుట ఇండియా ప్రతినిధిగారికి అభ్యర్థులచేరితు సుబంధించిన విషయములు అండు కృతార్థులైనవారికి ఉద్యోగము లిచ్చుట మున్నగు విషయములం దిప్పటివలెనే సంపూర్ణాధికారము లుండును.

(2) ఈ హేకమీషనరీ రానుబారులుగ వైసు, కాస్తా) బ్యాంకు మొదలుకొని కైను విజేతములకు పోవు సివిల్ ఉద్యోగములకు (వైద్యకాభ్యోద్యోగులు సహా) తగు ఏర్పాటు లానర్చుట.

(3) శ్రమభ్యర్థిధానమునకు సంబంధించిన విషయములగురించి తగు వివరములు గారు ప్రభుత్వోద్యోగులకు గాని ఇతరులకుగాని లెగు విధమున ప్రభుత్వము లానుగుచుండుట. ఇంకా ఈనాటి ప్రభుత్వకాఖలు, ప్రహసనముల అభిప్రాయముల నీ హేకమీషనరీ కంఠంబు.

(4) సివిల్ ఉద్యోగులకు స్థిరపదములు పాపేజిల నిప్పించు విషయమై తగు ఏర్పాటులు చేయుట.

(5) ఇండియా శ్రమభ్యర్థిమహా శక్తిమున క్వి నైసుకోనటు

(6) ఇండియా అఫీసువారు నలహలహంసి ఇంగ్లాండునందు జరుగు శ్రమభ్యర్థిమహా శక్తిమునకు తయారుచేయబడు వస్తువుల ప్రదర్శించు విషయమై తగు ఏర్పాటు లానర్చుట

(7) సామ్రాజ్య భనివనస్తునంద పంథమునకు సంబంధించిన పనులుచేయుట.

(8) నిరాధారులగు నావికోద్యోగులకు తగుసహాయ మొందెట్లు.

(9) కోకైను, మార్షియా మున్నగు పవార్థములను భాగ తహేకమునకు నిగువలెచేయుట.

(10) విజ్ఞాపనములకు సంబంధించిన విషయములు.

(11) రాయలు హ్యూమెక్ సానెటివారి పతకములను పంపిచేయుట.

(12) ఇంగ్లాండునందు పిచ్చివారుగ పరిగణింపబడిన సేర నులతో భారతీయులను స్వదేశమున కంఠంబు.

(13) యూరేషియన్ వేగ్ని అప్ట ననుసరించి ఈదేశ మునందలి అంగ్లేయులను ఇండియానుండి పంపిచేయుట.

(14) ఇంగ్లాండు నందున్న నిరాధారులగు భారతీయులకు తగు సహాయ మొసంగుట లేకున్న స్వదేశమున కంఠంబు.

(15) మిలిటరీకాఖవారికి కావలసిన ఎద్దులు, గుట్టముల కొనుట.

(16) ఇండియా శ్రమభ్యర్థి ప్రకటనలు మాపులు మున్నగు వాటిని ఇంగ్లాండునందు అమ్మువిషయమై తగు ఏర్పాటు లు చేయుట.

(17) శ్రమభ్యర్థి ప్రకటనలను క్రమముగ పంపిచెట్టు విషయమై తగు ఏర్పాటులు చేయుట.

(18) పార్లమెంటరీ పేజర్లు వైమనరి అఫీసు వారి ప్రకటనలను యూదేశమున కంఠంబు.

(19) ఇండియా శ్రమభ్యర్థిమహా శక్తిమున అనసరు మగు గంధములను ఇంగ్లాండునందు ప్రకటించు విషయమై తగు ఏర్పాటులు చేయుట.

(20) కరెన్సీ నోట్లు ఏవిధమున నుండవలసిగిది ఎంత అచ్చుత్రింపవలసిగిది మున్నగు విషయములకు సంబంధించిన అధికారము ఇండియా అఫీసువారి స్వాధీనము నందే యుండును. కాని అనోట్లకు పుచ్చుకొని యూదేశమున కంఠంబు ఆ నోట్లకు చెల్లగ సామ్య ఇచ్చుట మున్నగు పనులు హైకమీషనరుగారు చేయవలెదరు.

శ్రీరాజరాజేశ్వరీ డబ్బు, బ్యాంక్ మింట్ గార్న మెర్లు, పామర్ర యూటోర్న మెంట్లలో జతమొందినవారికి రెండురజత పతకములు బహుమాన మొసంగబడును. దరఖాస్తురుము రెండురూపాయలు ఇద్దరు మెంబరులకు భోజన సదుపాయములు చేయబడును. 18-5-22 నుండి ప్రారంభమవును. దరఖాస్తులు 18-5-22 తేదీలోపుగా పంపకోరెదము. ఘడియారం నూర్వనారాజరావు శైక్రటి, పామర్ర, కృష్ణాజిల్లా.

నోటీసు

నెల్లూరుజిల్లా కోర్టువారు 12-4-22 తేదీన బారీచేసిన ఈ త్రైపు ననుసరించి వెంకటగిరిలోనుండు పూర్ వశాన్ ట్రాన్సు ట్రస్టీలు నెల్లూరుజిల్లా రావులు తాలూకాలో నుండు కల చేడు గ్రామయొక్క గుత్తను అందులోనుండు అధికపు గనలు గుత్తును ప్రత్యేకముగా 1922 సం॥రం జూన్ నెటి 28-వ తేది సోమవారమునాడు వెంకటగిరిలో బహిరంగ ఏలముచేసి విక్రయించెదరు.

వివరములు తెలియగోరువారు ట్రస్టీలకు వ్రాసిన బడయ గెరు.

ట్రస్టీల ఉత్తరువు ననుసరించి

వి. శ్రీనివాసాచార్యులు,

ఆసిస్టెంట్ డివాక్ ఇన్ చార్జి

(77) వెంకటగిరి సమస్థానము. 5-5-1922.

కావలెను

తాజీపత్రి పురపాలన సంఘమునకు చేరిన నైద్యాలయమునకు, యోగ్యతాపత్రములు వహించి నట్టియు అనుభవము కలిగినట్టియు ఒక మంత్రిసాని కావలెను. యోగ్యతలను అనుసరించి వేతనము లివ్వబడును. (79) ఎం. బి. కొండప్ప, వేక్కుక డెలిగేటు.

గుంటూరు నబుకోర్టులో

G. S. No 118/21.

వాది: చెరుకూరి పేరయ్య.

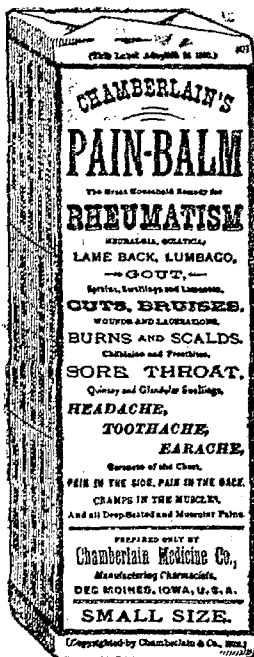
ప్రతివాదులు: వెచ్చా లక్ష్మీనరసింహ్వం వగైరా.

ఈ నై నెంబరు దావాలో కోర్టువారి ఉత్తరువు ప్రకారము ప్రతివాదుల తాలూకు సత్తెనపల్లిలో యున్న జిజ్ఞాశకర్మి 16-5-1922 తేదీ లగాయతు 15-5-1923 తేదీవరకు ఒక సంవత్సరము పని చేసుకొనుటకు కవులుకు యిచ్చుటకు 14-5-1922 తేదీ ఉదయము 7 గంటలనుంచి 10 గంటలవరకు మధ్యాహ్నము 3 గంటలనుంచి 6-30 గంటలవరకు గుంటూరు బజారులో దూది కొట్టవద్ద వేలంపాట జరుగును. వేలపు పరత్తులను తెలియగోరువారు మాకు వ్రాసిగాని మావద్దకు స్వయముగా వచ్చి గాని తెలుసుకోవచ్చును. (84)

గుంటూరు } బి. వి. ఎస్. అవధాని,
6-5-22 } రిసీవరు.

ప్రకటన

చందాదారులు మా అఫీసుకు ఉత్తరములు గాని మనిఆర్డరులు గాని పంపునపుడు తమ చందా నెంబరును ఉదాహరించు చుండినయెడల ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుటకు సులభముగా వుండును కనుక నికనుండి అట్లు తప్పక గావింపవలెనని కోరు చున్నాము. ఆం॥ ప॥ వ్యవస్థాపకుడు.

చేంబరైన్ గారి
పెయిన్ బామ్
వాత నొప్పులు, నడుము
నొప్పి, కాలినగాయములు,
తలనొప్పి, పండ్ల నొప్పి,
నరుకులు, బెబ్బలు
మున్నగునవి దీనివలన
తప్పక గుణ మగును.
అన్ని జాగాలలో
విక్రయమునకు
దొరకును.

సమకాలికాభిప్రాయములు

స్వపరిపాలనార్హత

జాంబాయలాని 'జ్ఞానోదయ' పత్రిక క్రిస్టియను మిషనరీ లలో విచక్షణజ్ఞుడగు గలవారిని గురించి వ్రాయును. 'ఆధునిక భారతస్థితి'యను శీర్షిక క్రింద నొక వ్యాసమును క్రిందటి పత్రిక లో వ్రాయుచు మా సమకాలిక పత్రిక విచక్షణ జ్ఞానముతో విషయ పరిజ్ఞానము గావించి ప్రజావాదకులును, ప్రభుత్వము వారును గూడ యోచించదగిన ఉపదేశముల గావించెను. మహా తున్ని నిర్బంధానంతరము గల్గిన శాంతి తనకర్థమగుట లేదనియు, చాలమందిగూడ యట్లే తలంచుచున్నారనియు, ఒక అంగ మిత్రుడు కొలదిదీక్షములక్రింద మాకు వ్రాసియుండెను. అది భారత స్వపరిపాలనార్హతకు నిదర్శనమని జ్ఞానోదయ' పత్రిక తలంచుచున్నది.

'అసహాయోద్యమము బడసిన శత్రుణుము దానిని పరిశుద్ధ ము జేయుచున్నట్లును, ఉద్యమము యెడల గొప్ప యభి ప్రాయభేదములు భారతాదర్శమును గూర్చియు, తత్సంపాదన మార్గములగుర్చియు ఉన్న తాళయముల గలగ జేయుచున్న వనియు, యీరెండు మానములలో స్పష్టముగ వ్యక్తమాయెనని మేము నమ్ముచున్నాము' అని ఆపత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఇం తియకాక మహాతున్ని నిర్బంధఫలితముగ నసంతృప్తి యడుగంటి పోయె ననుటకు కారణములు గూడ దెల్పెను. భారత స్త్రీలు రాజకీయ వ్యవహారములలో నెక్కువగా పాల్గొనుటయు, వారు చేయు గొప్పసఫలము, రాజకీయ సంఘములను, నిర్బంధితు లగు దేశభక్తుల భార్యల నాయకత్వమును, మహాతున్ని యజ్ఞాను సారము వారు కద్దరును విరివిగ నుపయోగించుటయు, ఆ వ్యాసములో ముఖ్యస్థానము నీయబడినది. నిరాకరణవాదులు కొందఱు 'అస్పృశ్యతా' సమగ్రము వెనుకకు నెట్టవలెనని యుద్దేశము ను గల్గి యుండుట ఆభివృద్ధి చిహ్నము గాదని దెల్పుచు కొందఱు జ్ఞాన వంతులు సాంఘికజీవితములో నీచుచ్చును తొలగించుటకు పాటు బడుచున్నట్లు, నాసికకర్ణ ట్రంబాక్ అను హిందూపట్టణపు మ్యునిసిపాలిటీలో మహా అస్పృశ్యుడు సభ్యుడగు నెన్నుకొన బడిన నిదర్శనమును జూపెను. నివాసోపాయముల దెల్పుచు భారతదేశములో అన్ని మతముల వారలసభ జరుగవలెననియు, ఆసభకు గాంధీమహాత్ముడు రావలెననియు ఆపత్రిక దెల్పెను. (సోషలిస్టు ఫార్మర్ పత్రిక).

* * * * *

స్త్రీనిర్బంధములు

లామెంబరు గు. కే. స్త్రీనివాస ఆయ్యంగారు భారత రాజకీయ స్త్రీనిర్బంధములు వ్యాయస్కము తముగనో విచక్షణలేకనో జరుగుచున్నవనిగూర్చి కొంచెము విచారించుట యుక్తము. శత్రుత్వలైన్ టిగాని, విచారణ కున్నట్టి గాని స్త్రీలసంఖ్య అద్భుతవశాత్ స్వల్పముగనే యున్నది. అయినను యీకొలదిమాత్రము నిర్బంధము లైనను సరియైన మార్గ ము ననుసరించి జరుగవలయును. ఈవిషయముగూర్చి ప్రచురణ సంఘమువారు వివరముల దెల్పుచు ప్రకటింపవచ్చును. ఏ ప్రాసీజరు, పీసలకోడ్డు నెక్కువలక్రిందలైనను వ్యాయస్కకా రము చర్యదీసికొనుటకు వచ్చిన ఆవశ్యకతనుగూర్చి, నిరాకర ణోద్యమముపై యెంతమాత్రమును సానుభూతిలేని గొప్పజ్ఞాన వంతులే యేమనుచున్నారో చూడుడు. స్త్రీలనిర్బంధముల జూచి ప్రభుత్వమును పాప మనుచున్నారు. ఇంతకన్న గట్టిగ నేమి యనవలయును. బుద్ధివంతు లగు మితవాదులలోగూడ భావపరమము గలగకుండునట్లుల యంతకన్న మంచిదియగు జ్ఞానవంతమగుమాన్యు ననలంబింపవలయును.

నిరాకరణోద్యమ రాజకీయ వ్యవహారములలో స్త్రీలు చేయు పనులు ఉద్యమము మొత్తము మీద నొక విశేషము గాదని మేమునుట లేదు ఉద్యమమునకు సంబంధము లేకుండ అందలి భాగమైన యీ యంతమును గూర్చి చర్యదీసి కొనుట నులభము గానిమాటయును నిజమే. ఇదికీష్టమైన సమస్యయే. అయితే ఇప్పుడు కష్టయంతముగాని సమస్య యేది యను గానించుట లేదు. ఇప్పుడు జరుగుచున్న వ్యాయస్కకార్య క్రమముతో తృప్తిజెందక లామెంబరుగారు రాజధాని యంత టను తిరిగివ్రేయుల నెప్పటిచేయ మేము కోరుచున్నాము. నిరా కరణోద్యమము పట్ల గూడ ప్రభుత్వమువారు దేశములో వీలై నంతవరకు బిగువును సడలించుటకు ప్రయత్నములు చేసి మంచి ని సమహృద్ధులగుటకు ఉద్దేశము అదిగాదు. వ్యాయస్కమములు నిలువవలయును. కాంతికి భంగకరముగ ప్రయత్నములు జరుగునపు

తురుష్క హక్కులు

యువరాజుగారి ప్రసంగము

లండను డెయిలీ ఎక్స్ప్రెస్ కాన్స్టాంటినోపిలు విలేజ్ కుడు ఇట్లు దెలుపు చున్నాడు:-

తురుష్క నుల్తానుగారి ప్రభుత్వమును యువరా జునుఅగు అబ్దుల్ హక్ జిడ్ గారు నాకు సందర్శనమొసగి మిత్ర మండలి సూచనలగురించి వారి యభిప్రాయములను దెలిపిరి. తనయభిప్రాయములను బ్రిటిషు ప్రజలకు దెలియజేయుటకు తగినము చిక్కినందులకు వారు సంతసింపిరి.

యువరాజుగారిట్లు నుడివిరి. "బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు టర్కీ-వారియెడల నవ్యావస్థాపనము తనకే వ్యధాయక మైకొల్పియు విధానము నెందుల కవలంబించిరో నాకు అర్థమ గుటలేదు. తాత్కాలికసంధి యైనతరువాత తురుష్క లండనును గూడ బ్రిటిషువారితో సమాధానపడి మామూలు సంబంధముల నెలకొల్పుట కుద్దేశించిన తరువాతగూడ వారు పట్టుదలతో నావిధానమునే సాగించుటయొక్క యుద్దేశ గోచరమగుటవేదు.

మిత్రమండలివారి నూతన సూచనలు సమాధానము కుదురుటకు వీలుగ నుండెననిమొదట కాని మిత్రమండలివారు అడ్డయానోపిలు, గల్లిపోలిలను గురించి తమ తీర్మానములను తిరిగి విచారించిననేగాని సమాధానము కుదురునేదు. ఆగ్రియా నోపిలు టర్కీకి చాలముఖ్యమగు పట్టణమేగాక భిలాపతుకును దానిని తీరనిసంబంధము గలదు. అందుచే ఆగ్రియానోపిలు సీతి మహమ్మదీయప్రపంచమున కంతకును చాల ముఖ్యమైన విషయము.

ఈముఖ్యవిషయములలో సమాధానము కుదిరితరువాత మిగిలిన విషయములలో నులభముగా సమాధానము కుదుర్చు కొనవచ్చును.

నుల్తానునకు మహమ్మదీయ పుణ్యస్థలములపై సంపూ ర్ణాధికార ముండవలెనను భారత మహమ్మదీయుల కోరిక మహ మ్మదీయు లందరకును సంబంధించినంత విషయము. ఈప్రదేశ ములపై నితర ప్రభుత్వములకు రాజకీయాధికార మొసగుట మహమ్మదీయమతమునకు విరుద్ధము. ఓట్లోమాను సామ్రాజ్యాధి కులలో చాల ప్రసిద్ధికెక్కిన సలింకులే మాను గారు కలిఫాగా మతవిషయములందు వ్యవహరించునపుడు పుణ్యస్థలముల నేవకు డు" అను బిరుదమును దప్పవరి ఇతర బిరుదులను నుపయోగించె డివాదు గాడు. ఈపుణ్యస్థలములందు డెగూ నెలయగూడగలదు"

ఇట్టికష్టము లున్నను చివరకు సమాధానము కుదురునని యువరాజుగారు నుడివిరి.

కలకత్తాచరసాల అల్లరుల విచారణ

కలకత్తా. మే 9:—ఫీఫ్ (వెసిడెన్సీ) మేజిస్ట్రేటు నేడు మరముగ్గురు వైదీలను విచారించెను. మహమ్మదు అనునతడు భోజనకష్టములను గురించి నిన్ను కొబాదు చెప్పిన విషయము లనే ఒప్పుకొన్నెను. తప్పున్నను లేకున్నను జవాబులు వైదీ లను కొట్టుచుండిరి. మిగిలిన ఇద్దరు వైదీలు అల్లరులను గురించి తమ కేమియు తెలియదనిరి.

తప్పించుకొన్న వైదీలలో ముగ్గురు పోలీసులచే నరెట్టు చేయబడి నాలుగవ (వెసిడెన్సీ) మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో విచా రించబడిరి. తమ్ము కాల్చి చంపెదనని భయపడి వెళ్లెట్లు సీకా రాం ఖాన్, సురేంద్ర నాథబోసు అను ఇద్దరు వైదీలు చెప్పిరి. మేజిస్ట్రేటు చెప్పి ఒకపక్షములోజూలు కఠినశిక్షను విధించెను. మూడవ నిందితుని కేసులో మేజిస్ట్రేటింగ్ తీర్పుచెప్పలేదు.

దు వెంటనే చర్యదీసికొనవలయును. అయితే ప్రభుత్వనిధానము వలన ప్రజలలో నసంతృప్తియు నసమ్మతియుగల్గి దురువృత్త సంప్రా ప్తిపగూడదు. ప్రస్తుతస్థితిలో కష్టములేదని మేము జెప్పవలెదు. అయితే ప్రభుత్వసభ్యులు ఆకష్టములు శకవిషాదములని దలంపక వానిని నివారించ మేము కోరుచున్నాము.

కే. స్త్రీనివాసాయ్యంగారు తమ చార్జిక్రిందనున్న కాఖల వై పరిపాలనమును విజయము గ సల్పిరి. వారియు ద్యోగము నకు మ రి కొన్ని కాఖలు దోడు చేయుటవలన వారు తమపని నిర్వహించుటలో మంచి చేహ్వా కున్నచో ప్రజలు ఆదుర్దాతో నుందురు. కార్యనిర్వాహక సం ఘములో వారికైన యద్యోగము ఆర్థికముగ లాభకారిగా లేదని మాకు దెలియును. అయితే ప్రజాలాభమునకుగూడఅంతగ గాదని యనవచ్చును. ఈ యేర్పాటువలన యెవరికిని లాభముగలగ లేదు. అయితే ఆయన కింతవరకును సంపూర్ణాధికారము లేదు. ఇప్పుడు వచ్చినతరువాతలైనను ఆయన యెక్కువకార్యకారక నుండవచ్చునా? అటు లుండవచ్చుననియు, నిరాకరణవాదులగు స్త్రీలనిర్బంధములగుర్చి యోచించెద రనియు మేము తలంచు చున్నాము. (డెయిలీయెక్స్ప్రెస్).

ఈదిగువ తెలుపబడిన వ్రాంచీలను విజన్సీలను ఏర్పాటుచేసియున్నాము.

సదగు స్థలములలో, మా క్యాటలాగు ధరల ప్రకారము బేషధములు విక్రయించబడునని ఇందు మూలముగా ఎల్లరకును తెలియజేయు చున్నాము.

వ్రాంచీలు

1. మాంటుకోడ్డు:—నెం 185, మాంటుకోడ్డు, మద్రాసు.
2. తిరువళ్ళికేణి:—నెం 149, హైకోడ్డు, తిరువళ్ళికేణి, మద్రాసు. కన్ సల్టింగు వైద్యులు, భిషగ్వర టి. లోక నాథ మొదలియారు.
3. టంక కాలవీధి:—402, టంక కాలవీధి, బారిటోను, మద్రాసు. కన్ సల్టింగు వైద్యులు, భిషగ్వర రంగాచార్యులు, ఏ. ఎమ్. ఏ. సి.
4. తిరుపతి:—హైకోడ్డు, తిరుపతి (చిత్తూరుజిల్లా). కన్ సల్టింగు వైద్యులు, భిషగ్వర ఎస్. రాజారాంరావు, ఏ. ఎమ్. ఏ. సి.

ఏ జన్సీలు

1. తిరువళ్ళికేణి:—ది ఇండియా మెడికల్ స్టోర్స్, నెం 10, హైకోడ్డు, తిరువళ్ళికేణి, మద్రాసు.
2. మాంటుకోడ్డు:—ది నెంబ్రల్ స్వదేశీ స్టోర్స్, మాంటు కోడ్డు, మద్రాసు.
3. బారిటోను:—మెసర్స్ ఏ. ఎస్. రావు అండు సన్ 282, లింగిచెట్టివీధి, మద్రాసు.
4. బారిటోను:—టి. దురైకణ్ణు పిల్లెగారు, (ప్రావై)టరు, ది ట్రైపురై టింగు ఇన్ స్టిట్యూటు, 21 మంగమ్మకో వీధి, మద్రాసు.
5. బారిటోను:—టి. దురైకణ్ణు పిల్లెగారు, (ప్రావై)టరు, ది ట్రైపురై టింగు ఇన్ స్టిట్యూటు, 263, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.
6. బొంబాయి:—ఎమ్. ఎస్. భావ్యంగారు, పోస్టుబాక్స్ నెం 689, పోర్ట్ బొంబాయి.
7. బెంగళూరు సిటి:—మెసర్స్ టి. సి. ఎస్. మణియం అండు కో, జనరల్ వర్తకులు కమిషన్ ఏజంట్లు బెంగళూరు సిటి.
8. మధురాంతకం:—ఎమ్. ఎస్. వరదాచారిగారు పబ్లికేటరు వీధి, మధురాంతకము.
9. నాగపట్నము:—టి. విశ్వలింగముగారు 37, కొమారు కోవిల్ వీధి, నాగపట్నము.
10. మదనపల్లె:—ది మదనపల్లె ఆర్బన్ కో ఆపరేటివ్ సొసైటీ అండు స్టోర్స్ లిమిటెడ్, మదనపల్లె.
11. హుస్సేన్ సా:—రావుబాబూరు సి. హెచ్. గాడు, బెల్లూరి.
12. బెల్లూరి:—బి. రాఘవేంద్రరావు గారు, ఆర్బన్ జింగు ఇన్ స్పెక్టరు, ఇండియా ఈక్విటబుల్ ఇన్ స్ట్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్. "సారంగవిలాస" బెల్లూరి.
13. నంద్యాల:—ఆయుర్వేదభూషణ తెలికపల్లె రామకృష్ణ శాస్త్రి, నంద్యాల.
14. భవాని:—బి. ఎస్. కృష్ణస్వామ్యంగారు, రి. వెజెన్ టెన్ టీ అండు ఏజంట్లు, ది మైసూరు గవర్న మెంట్ సెక్యూరిటీ లెఫ్ అండు మ్యారెజి అన్యురెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్, భవాని.
15. నేలం:—కే. కేవ. ఆయ్యంగారు గారు, జనరల్ వర్తకులు, అండు కమిషన్ ఏజంట్లు, 171 ఏ/18 మూడవ ఆగ్ర హారము, నేలం.
16. కోయంబుత్తూరు:—ఎస్. పశ్చిమప్ప మొదలియారు గారు, 18/56, చిన్నబజారు వీధి, కోయంబుత్తూరు.
17. రంగూను:—మెసర్స్. ఎమ్. ఏ. నారాయణ అండు సన్, 37—16 వ వీధి, రంగూను.
18. నెల్లూరు:—బి. జె. ప్రసాదరావుగారు, స్త్రీ సింహపురి స్వదేశీ స్టోర్స్, 744, తిప్పరాజువారి వీధి, నెల్లూరు.
19. బెజవాడ:—ఆయుర్వేదవిశారద పి. రామచంద్ర శాస్త్రి గారు, చరకనికేతనము, బెజవాడ.

20 గుంటూరు } ఛా. రాజారావుగారు, గుంటూరు.
అంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసి లిమిటెడ్ హుస్సేన్ సా నూంటుకోడ్డు మదరాసు.

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞంభణ

అహమదాబాదులో వి. జే. పటేలుగారి ఉపన్యాసము

బటాలాలో పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారి ఉపన్యాసము

“మహాత్మునికి శిక్ష వేయబడినను గూడ

ప్రజలు త్యాగహములు చూపకుండుట నాకు బలైవు పోటువలెనున్నది.”

గూడలూరు చెరసాల - శిష్యుల యిబ్బందులు - శ్రీమతి రుక్మిణమ్మ, కమలాంబగార్ల యుపన్యాసము

అసహాయోద్యమము యితరదేశములకు గూడ వ్యాపించు చుండుట

కాంగ్రెసు నిర్మాణవిధానము

భారతీయుల విప్లవము

వి. జే. పటేలుగారు

(స్వరాజ్య)

అహమదాబాదులో 7 వ తేదీ రాత్రి ప్రభుత్వశిక్షినిగూర్చి వి. జే. పటేలుగారు ప్రసంగించిరి. కాంగ్రెసు వారసత్వమున నిర్మాణ విధానమును భక్తి పూర్వకముగ విశ్లేషించి తాము తాము భారతీయులందరూ నెరవేర్చుట వారికి విప్లవమునకునున్నది. దేశీయులచే చాల నిరుత్సాహము సర్వత్ర కలిగియున్నదని కొంతకాలమునుండి వినుచున్నాము. నేటిటివలన, సంయుక్త, మధ్య, పాంచాల, రాజపుత్ర రాష్ట్రములందు సంచారముచేసితిని. నిరుత్సాహము వారు కనబడలేదుగాని సమష్టి అజ్ఞానమును నిలిపివేయబడినందున ఆకాంక్షయు మాత్రము కలిగినట్లు కనబడినది. అధిక త్యాగము చేయుటకును అధిక కష్టముల నభ్యసించుటకును గూడ దేశీయులు సంసిద్ధులుగా నున్నారని దీనివలన స్పష్టమగుచున్నది.

సంస్కరణముల నిగుపయోగము

సంస్కరణములు కేవలము నిరుపయోగకరములు. సంస్కరణములనల నేర్పిన కానసంధి కట్టి అధికారమును లభింపజేయు. ఇట్టి ప్రక్రియను మాచినవోలభింపగలిగి విత్తమునంతను ప్రభుత్వము త్యాగములకే ప్రత్యేకించి జాతీయనిర్మాణకాళి లభించు ప్రజామత్యాగముల నిర్వహణకు కేసిరిని స్పష్టముగ తెలియును.

కానసంధి సమయ రద్దుచేయుట

జాతీయోద్యమమును నిర్మాణమునకు ప్రభుత్వమునకు ముఖ్య సాధనము లగు 107,144 కక్ష నులు క్రి.ప్రా. కోడులో నున్నంత కాలము ఏకతన కానసంధిని వారు రద్దు చేసిన నేమి ప్రయోజనము? “కాంతి, షక్తి, సత్వరీపాలనా సంరక్షణకాంక్ష వారు ముగిసినవరకు నిపు భావము చేయగూడదని 144వ సెక్షను ప్రకారము నీకాట్లా పించితిమి” అని ఎత్తుడైన ఎవరియైన ఎవరిదర్శనమునందైన యీ ప్రభుత్వమునా రాజ్యాపింప వచ్చును. సంస్కరణములు పూర్తిగా విఫలములైనవి. ప్రజామత్యాగములలో మంత్రశిక్షి అభివృద్ధి కలిగింపబాలక పోయిరి. కాన దేశీయులందరూను అత్యధికదేశీయో స్వదేశోద్యమమును కొనసాగించి స్వరాజ్యమును బడయగోరెదనని పటేలుగారు ప్రకటించిరి.

* * *

పండిత మదన మోహన మాలవ్యాగారు

ప్రజలనిరుత్సాహము బలైవు పోటు

బటాలాలో గంభీరోపన్యాసము

(క్రి.బా.జన)

పండిత మాలవ్యాగారు ఏప్రిల్ 29 వ తేదీ వుడుమునకు బటాలాకు వచ్చిరి. ఆ రాత్రియే వారు బహిరంగ సభలో నుపన్యాసించిరి ప్రజలను ప్రకటించుట. ప్రజలు మాలవ్యాగారి యుపన్యాసమును వినుట కత్యంతాసక్తితో నుండిరి. వాస్తవ అవరణలో ప్రతి 3 గంటలకు సభ ప్రారంభమైనది. ఆ సభకు 25 వేలమంది వచ్చిరి. చాలమంది స్త్రీలుగూడ వచ్చిరి. వారందరూ చాల కృతజ్ఞులు. దేశవచ్చి మాలవ్యాగారి గాత్రము సరిగ్గించుచుండిరి. మాలవ్యాగారు రాత్రి 10 గంటలకు వచ్చిరి. వేదికపైకి వెళ్లి యింకా పోయినారు. అందువలన వేదిక పోయిన మాలవ్యాగారు పన్యాసము సారంభించిరి. ఆరంభ సుపన్యాసించిన పిమ్మట మొదట నయివ్వబడిన వేదికపైకి వచ్చి మరల నవన్యాసించెదనని సమావేశముల సభ్యులకరించిరి.

ఉపన్యాసము

మీరెందుల కిచటికి వచ్చితిరి. ఇంతనేచేల వేచియుంటిరి. మీకేమి కావలెను? అని మాలవ్యాగారు గడుగగ ‘స్వాతంత్ర్యము-స్వరాజ్యము’ అను కేక లన్ని ప్రకటించుచుండియు వెడలెను.

మాల-మీ రెండులకట్టి త్యాగమును చేయబూనితిరి? సభ్యులు-స్వామను త్యజించెదము.

మాల-మీరు స్వర్ణమును త్యజించెద మని పోలుమాట చెప్పిన లాభము లేదు. మీరు త్యాగమును చేసి మా పవలెను. స్వరాజ్యమునగ పరాధీనతను తొలగించుట. స్వరాజ్యమున కర్హులమని ధ్రువపరచినవారికే స్వరాజ్యము లభించును. 6000 మైళ్ల దూరముననున్న ఆంగ్ల దేశమునుండి భరతఖండమునకు వచ్చిన స్వల్పసంఖ్యకు లగు శాన్లాయలు 30 కోట్ల ప్రజలను పరిపాలించుటకు వారికిగల అధికృత్యమేమి? ఆంగ్లేయులదే కథ క్షిప్రకృతము. అల్పసంఖ్యకులగు విదేశీయులకు 30 కోట్లమంది బానిసలగుటకే వారు చాలచింతగలుగుచుండును. వారలె నేమిచూడగా యానీచదకకు సిగ్గుపడవలెను. సర్వేశ్వరుని అనుగ్రహమున సర్వసంపదల కాకరముయిన భరతఖండమున అతి మహాఖండము పరాధీనుగలు కట్టి నిద్రాసమిదియే తప్పప్రపంచమునందు మరెచటనుగూడ కనబడదు. ఈ నీతితాడు మాలవ్యాగారు భారతీయులు పాలకులు ఆంగ్లేయులు పాలితులు ఆంగ్లేయులెట్లు తలంచెదరు? భారతీయుల సహాయములననే ఆంగ్లేయులు స్వాతంత్ర్యము నభ్యసించుచున్న యితరదేశముల వారిని నిర్బంధించి వారిని యితరదేశములవారికి వశంపదుల గావింపగలిగిరి. జన్మములు యుద్ధమును ప్రారంభించి నపుడు ఆంగ్లేయుల కేమియును దిక్కు పోవలేదు. వారు మన భారతీయులు సహాయమును కోరిరి. మనము మన పూర్వకముగ సహాయము చేసితిమి. అందులకు మనకు కలిగిన ఫలమేమి? యుద్ధము ముగియగానే ఆంగ్లేయులభావము మారి నది. భారతీయులకు వారు తోలుచట్టమును, నైతికాసమాను, జలియన్ వాలాబాగు సంఘసంహారమును ప్రసాదించిరి. అట్టిమాటలు కలిగిననుగూడ నాగాయములు మాటలకు దివ్యవృత్తి నొసంగి చాలమంది భారతీయులు కోరిరి. ఆంగ్లేయులు దివ్యవృత్తిని నిర్మూలించిరి. ఉరికిన పురుషులకు ఉపహారాని బాధ మరింత ప్రబల మగుచుట్టుచేసిరి. హిందువులను మహమ్మదీయులతో యుద్ధమునకు పంపి మహమ్మదీయుల స్వాతంత్ర్యమును పోగొట్టి వారి దేశమున కాంగ్లేయులు పరిపాలకులైరి. యుద్ధారంభమున నాయుద్ధము స్వాతంత్ర్యము కొరకే ప్రారంభింపబడెనని ఆంగ్లేయులు తెలిపిరి. హిందువులకు వారు చేసిన వాగ్దానములను నేటివరకును నెరవేర్చినారేమి, హిందూదేశీయులకు బానిసలు పరాధులదేశము నుద్ధరించి తాము బ్రిటిషువారికి బానిసలైరి. ఆంగ్లేయులకొరకు భారతీయులు తమ మతమునుగూడ గోల్పోయి తోడ్పడిరిగాని అందువలన నెట్టి లాభమును కలుగలేదు. భారతీయులు స్వాతంత్ర్యము న్యాయమని ఆకొనిండుట వృథమయ్యెను. అపుడు భారతీయులు తాము కేవల మసహాయనీతియందుంటిమనియు తమ ప్రాణవిత్తముల కెట్టిరక్షణమును లేదనియు తాముగా గ్రహించిరి. అట్లు గ్రహించి అసహాయోద్యమము నవలంబించిరి. కాంగ్రెసు వారు విధానమును విస్తరింపజేయ ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధ విధానమును ప్రారంభించిరి. దేశీయులందరూ నేకీభవించిన తమ ప్రభుత్వమొక్క నిమగ్నమైన సాగదని వారు గ్రహించిరి.

అసహాయోద్యమము తమ ప్రభుత్వవర్గమును స్పృహ జేయగలదని వారు కనిపెట్టిరి. అంతట కాంగ్రెసుసభ్యులను అరెస్టుచేసి శిక్షింప సారంభించిరి. చాలా లజనరాయి, చిత్తిరంజనదాసు, మోతీలాలు నెహ్రూ, మాలావా అబ్దులకలం అజమగార్ల మున్నగువారు అరెస్టుచేసిరి. దేశభక్తులు

దగ్గరగూడ గాంధీమహాత్మునకు గూడ శిక్ష తప్పినదిగాదు. ఈ నిర్బంధవిధానము ప్రజలను అడగద్రొక్కననియే ప్రభుత్వము వారుపించిరా? అట్లెన్నటికిని జరిగదు అట్లు జరుగలేదు. ప్రజలందువలన పూర్తిగా ప్రభుత్వమువై విముఖులైరి. ఉద్యమము జనసామ్యమునందు గూడ తాగుగా నాటుకొనినది. ప్రతిఘటించునను ఎ.ఐ. యొకరు సోదరుడో పుత్రుడో భర్త యో జనకు డో కారాగృహమునకు పంపబడుట చే ప్రతిఘటించునకును బాగుగా నాటుకొనినది. స్త్రీలుగూడ ఘావానువదలి దేశసేవకు సంసిద్ధులైరి. ప్రస్తుతప్రభుత్వము తప్పుక మారవలెనని ప్రజలు పూర్తిగా గ్రహించిరి. లాలాజపతిరాయి, మేకతాతీ, మహమ్మదాళీగార్లను కారాగృహమునకు పంపినప్రభుత్వమును వివేకముగల ప్రభుత్వమనజెల్లునా?

స్వార్థత్యాగము

ఈ ప్రభుత్వమువారు లంబించిన నిర్బంధవిధానమువలన భారతీయుల త్యాగభావ మతిశయించినది. ఎట్టిత్యాగమునకైనను దేశీయులెప్పుడు సంసిద్ధులుగానున్నార. సర్వేశ్వరాను గ్రహముననే యిట్టిత్యాగభావ ముదయించినదని నేను నమ్ముచున్నాను. భారతీయుల నీరీతిగా పరాధవించి వారు బాధ్యతను గుర్తించునట్లు చేయదగునని దేశదేశపుడు తలంచెను. భారతీయులను దేశభక్తులను చేయవలెనని సర్వేశ్వరుడు సంకల్పించెను. 30 కోట్లమంది అధికసంఖ్యకులగు భారతీయుల అల్పసంఖ్యకులగు విదేశీయులకు బానిసలు యుండుట చాల అపమానకరమని భారతీయులకు బోధించుటకే యాత్మోద్ధు నిశ్చయించెను. స్వరాజ్య సంపాదనా సంకల్పమును దృఢమొనరింప నిశ్చయించెను. స్వరాజ్య లక్ష్య యాచించింకెముగలను లభించునదిగాదు. ఆంగ్లేయులకుగల కష్టసహిష్ణుతను మనముగూడ సభ్యసంపదలెను. మనము వారి యొద్దనుండి ముఖ్యముగా దేశభక్తి నిభ్యసింపవలెను. ఆంగ్లేయులు తమ దేశముకొరకు ప్రాణముల నర్పించుట కెన్నడును వెనుదీయరు. జర్మనీయుద్ధములో విశ్వవిద్యాలయములలో చదువుచున్న ఆంగ్లేయ విద్యార్థులు వేలకొలదిగ రింగ్ మునకే ప్రాణముల నర్పించిరి. అటులే పరమ యువకులుగూడ ప్రాణములనిచ్చిరి. భారతీయులకుగల మాతృదేశభిమానము ఆంగ్లేయులెప్పుడు పరీక్షించుచున్నాడు. మాతృదేశమును ప్రేమించుటలో భారతీయులు ఆంగ్లేయులకు తీసిపోరని మనము ప్రభుత్వము వలసియున్నది. హిందువులు మహమ్మదీయులతోను మహమ్మదీయులు సిక్కులతోను కలసింపుచున్నచో స్వరాజ్యము లభింపదు. స్వరాజ్యమునకే మతస్థ మతస్థమనమున కందరమను జనని భారతీయత జనకు సర్వేశ్వరుడు. అట్టిచో సోదరులమగు మన కంతకలనము లుండగూడదు. ఎవరిమట్లుకువారు ఆత్మాభివృద్ధికి ప్రయత్నింపనకాకముగలరు. 30 కోట్లమందిలో కొక్కరికి విపత్తు కలిగినను ఆ విపత్తు తమకే కలిగినట్లు మనలో నెల్లవాడును భావించుట ట్టికమగు నైకమత్యము కలుగవలెను. గాంధీమహాత్ముని? కార్యాచరణశిక్ష విధింపబడినందులకు చింతింపదని ప్రతిఘటించి భారతీయత శంతిలో నొకరైనకలరా?

మహాత్మునికి శిక్ష వేయబడిన పిమ్మట దేశీయులకు చాల నిరుత్సాహము కలిగినట్లు కనబడుచుండుటచే వారు చాలచింతగా నున్నది. నావృద్ధమున నొకడు జలైముతో పాడిచినను గూడ నాకింతటి చింత కలుగదు. మనదేశమున కనభిషిక్త సార్వభౌము డనందగిరి గాంధీమహాత్మునకు శిక్షవిధింపబడినను గూడ దేశీయులకు కార్యకారిత్యము కలుగనిచో నానందము కలసి తగిన ఏర్పాటుతో అధికారానుభవతో పనిచేయ బూనకున్నచో నంతకంటె అపమానకరము వేరేదెయ్యను లేదు. దేశమునందంతటను మహాత్ముడత్యద్భుత భావజీవితమును కలిగించెను. మనమా పూజనీయుని గౌరవించింపవలెను. ఆరాధింపవలెను. అతివాక్యంభించినకార్యమును ద్వీపదీపతో త్యాగహముతో కొనసాగింపవలెను. అట్లు చేసినచో భరతఖండమున బానిసత్వమిక నుండ నీరులేదు. ఆంగ్లేయులు మనపట్ల స్వాతంత్ర్యదీప్తి మెలంగినచో వారి పరిపాలనమే సాగుచుండును. భారతీయుల గౌరవము భారతీయుల అధినుమననే యుండును. తమ మాక్కులను భారతీయులే కాపాడుకొందురు. భరతఖండమును భారతీయులే పరిపాలించుట నిశ్చయము తమ ప్రతినిధులను భారతీయులే నియోజించెదరు. పరిపాలకులు ప్రజల కనుచరు లగుదురు. గాని యజమానులు కాబాలరు. ప్రతిగాయమునను కాంగ్రెసు సంఘముల కేవలపవలెను. అన్ని పక్షములవారును కాంగ్రెసు సంఘమున జేరి స్వాతంత్ర్య గీతమును గానముచేసినచో అసహాయముననే స్వరాజ్యము లభింపగలదు. ఎల్లవారును ఖడ్గధను ధరింపవలెను. మద్యపానమును వదిలవలెను. జాతీయకంఠానుకూల స్వాతంత్ర్యసముల నేర్పడవలెను. అని మాలవ్యాగారు రాత్రి 10 గంటలకు మొదట 1-30 వరకు 35 గంటలపేపు దీర్ఘ గంభీరోపన్యాసము నొసంగి సభ్యులు నిశ్చయై కాగ్రచిత్తులై అలంబిరి.

గూడలూరు చెఱసాల

డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడుగారు
బంధుమిత్రులు సందర్శించుట

(స్వరాజ్య)

గూడలూరు చెఱసాలలోనున్న డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడుగారి సంతకములకు నాయుడుగారి భార్య శ్రీమతి రుక్మిణమ్మగారును, ఇ. వి. రామస్వామినాయకరు (ఈశోరు) రామచంద్రనాయుడు (సేలము) గారును గూడలూరు చెఱసాలకు యానెల ౩ వ తేదీన వెళ్లిరి. అచట 4 వ తేదీనాయం కాలము గొప్పసభ జరిగినది. ఆసభకు ౩౦౦౦ మంది వచ్చిరి. ఆసభలో శ్రీమతి రుక్మిణమ్మగారు మున్నగు వారు ౩ గంటల సేపు ఉపవ్యసించిరి. మహాత్ముని ప్రశంసించిరి. నిత్యానిధానమును కొనసాగించవలెనని హెచ్చరించిరి. విదేశకమ్రదహనము జరిగినది.

తాజకీయశిక్షితులు

తాజమండ్రి జయిలునుండి 12 గురుకు శిష్యునాపల్లి జయిలునుండి 14 గురుకు గూడలూరుచెఱసాలకు వచ్చుచున్నారని తెలిసి పాఠాలు వారికి స్వాతంత్ర్యము లైలుస్తేనుకు వెళ్లిరి. అనాడు మధ్యాహ్నము 2 గంటలకే మఱి 60 మంది మదుర జయిలునుండి వచ్చిరి. వాకిగూడ పాఠాలు స్వంత మిచ్చిరి. లైలుస్తేనుకుండి వాకిని తిన్నగా జయిలుకు తీసికొనిపోయిరి. వా రెన్నికన్నముల ననుభవించుచున్న అధికారానాము తోనే యున్నార.

గూడలూరు చెఱసాలలో సాకర్వములు
సరి లేకుండుట

నూపర్నెంటు భారతీయుడే యైనను సానుభూతి లేని వాడు. నిబంధనలను చాల కఠినముగా ననుసరించును. వేలూరు, రాజమండ్రి మున్నగు చెఱసాలలలో నూపర్నెంటులు పాశ్చాత్యులేయెను రాజీనుకీతులకు పాలు, మజ్జిగ, నూనె, నెయ్యి మున్నగువాని నిచ్చుచుండెడివారుగాని గూడలూరులో వీనిని బాత్తుగా నిచ్చుట లేదు. అందువలన కీకీతులు గ్రహణీ మున్నగు వ్యాధులవలన చాల కష్టపడుచున్నారు. నెల్లూరులో కీకీ తేయ బడి గూడలూరు జయిలుకు పంపబడిన శ్రీమంత్ కందాడే శ్రీనివాస్ బి. ఏ. ఎల్. టి. గారు 60 పానులు తగ్గిపోయిరి. వైద్యశాలలో చాలశ్రమపడుచున్నారని తెలియుచున్నది. మజ్జిగ నిచ్చిన కలరా వచ్చునని డాక్టరు తెలిపెను. అందువలన నూపర్నెంటు కొండ కొమ్మెక్కియున్నాడు. దానివలన గూడలూరు పొరుకు గూడ చాల అసంతృప్తి కలిగియున్నది.

చిదంబరములో సతీరత్నముల ప్రచారము

డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడు గారి భార్య శ్రీమతి రుక్మిణమ్మగారును, జిరామచంద్రనాయుడుగారును గూడలూరునుండి చిదంబరముకువచ్చి ఎన్. దండపాటిశిల్పగారింట దిగిరి. శిల్పగారిభార్య కమలాంబ గారు వాకికాతిధ్యమిచ్చిరి. ౩ వ తేదీన చిదంబరములో సభ జరిగినది. శ్రీమతి రుక్మిణమ్మ శ్రీమతి కమలాంబగారును రామచంద్రనాయుడుగారును నిత్యానిధానమునుగూర్చి ముచ్చటించిరి. చాలమంది పథలో రాము ధరించిన విదేశకట్టులను మౌరవమానకు సమర్పించిరి. వస్త్రదహనము జరిగినది.

* * * * *

సహాయనిరాకరణము
ఇతరదేశములకు వ్యాపించుట

(సర్వేంటుప్రతిక)

సహాయనిరాకరణము భారతదేశమునుండి ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమునకు ఇతర భాగములకు వ్యాపించుచున్నది. స్కాట్లాండు దేశమునకు గ్లాస్కోవట్టునకు "క్లాడ్డు" ప్రతికలో ప్రకటింపబడిన ఒక వ్యాసమున మా స్కాట్లాండు - మిత్రిలోకరు మాకు జంపిరి. కానిని మే మిచ్చుట పొందుపరచుచున్నాము.

"కెను మిక్స్టరు వాక్ మెంటు మన కెట్టి అస్వాములను, ఆ పా య ము ల ను, ఆ ప ద ల ను క లి గి ం చెకో స్కా ట్లా ం డు దేశ కి యు ల మ గు మే ము ఇప్పుడే గ్రహించుచున్నాము. 215 ఏండ్లుగ ఆ పార్లమెంటు ఇట్లు చేయుచున్నది. మనము ఇంక ఎన్నట్లు ఈ బాధల ననుభవించవలెను? ఉపయోగకరమగు కాలమున, ధనమున, జ్ఞానమున అచ్చట ఏల వ్యర్థము చేయవలెను? ఉత్తమ కరువులను అధములుగానెంచి ఏల ఖండించవలెను? టాకెస్సు మెక్స్వీరి మోణభాధను జూచి ఆనందించవార, "బ్లాకు అండ్ బ్లాక్సు" వారి క్రూర్యమునకు ప్రోత్సాహమిచ్చినవారు, అమృతనరన్ను ద్రవ్యమున సత్కరించినవారు, జగ్గూలు, గాంధీగారల కీటులం గీకరించినవారు-వీరితోకూడ కలసి మెలసి పనిచేయుట ఉత్తములను ఖండించుటగాదా? మనమేమిచేసినను వారివ్యాధయములక గవు. ఇట్టి పరిస్థితులలో మనము వెట్టుమిగుళ్లు అధికారముకు తోబడిన పక్షమున, స్వాత్రత్వమునకు మనకు దే హక్కును గోల్పొచ్చుము "

గ్లాస్కో, డెడ్డినుండి ఇచ్చట కలకత్తాకు వచ్చియున్న జనపదార్థ రాజు లీవ్యాసమున గమనించవలెనని మేము కోరుచున్నాము.

జై నోవా సమావేశము

ఆంగ్లపరాను సంబంధములు

లాయడు బార్జిగారి ప్రకటన

లండను మే ౩:—జై నోవా సమావేశమునకు లాయడు బార్జిగారు బాల్మోరాలిలో పరాను - ఆంగ్లమైత్రి ముగిసిన దని తెలిపినను నదంతయుం జేమాత్రమును సత్యములేదని ప్రకటింపబడినది. పరానువారు తమ పట్టును విడుదలపోయినయెడల వచ్చునపాయములను గురించి మాత్రము లాయడు బార్జిగారు నూచించి యుండవచ్చును. మిత్రమండలి మైత్రి యంతమొందెననిగాని సమావేశము ముగిసినని గాని లాయడు బార్జిగారు నుకువకపోవుటయే గాక ఇట్టిస్థితి యొక్కటికిని రాకుండుగాక యని లాయడు బార్జిగారు వెలుపుచుండిరి.

దుర్మార్గులకల్పన

జై నోవా, మే ౩:—బ్రిటిషు పార్లమెంటునందు ప్రక్షుల సమయమున జై నోవా సమావేశమే ప్రాధాన్యము వహించెను. ఆ సమయమున చాంబర్లెనుగా కట్టు వెలిపిరి:—లైముప్పక యందు జాకో లాయడు బార్జి గార్ల ప్రసంగమును గురించి ప్రకటింపబడిన విషయములు లాయడు బార్జిగారికి వెలుపబడినది. ఈవార్త దుర్మార్గుల దుష్కల్పనయని ప్రకటింపబడినదిగాని లాయడు బార్జిగారు వారు తెలిపిరి. అంతర్జాతీయ నహనము స్వలను చర్చించు సందర్భమున నొక సుప్రసిద్ధ ఆంగ్లప్రతిక ఇట్టి అసత్యములను ఎట్టి యుద్దేశములతో ప్రచురింప గడంగనో తెలియుటలేదు. లైముప్పక సంతాపకుడు జై నోవాయందు పరానువారి బసతుం దుండెను. అందుకే గ్రేటుబ్రిటను వ్యవహారములను మురించి అధికారముతో ప్రసంగింపగలవాటితో వీరి కెక్కువ పరిచయము లేదు.

ఈవెద్దవనివని, ప్రతికను విచారించి చీవాట్లు పెట్టుటకు గాను పార్లమెంటు వారి యెదుటకు వెచ్చెదరా యని ధారణ గారు (కార్మిక సభ్యుడు) అడిగెను. చాంబర్లెను గారు ప్రత్యుత్తర మియ లేదు. అంతట "ఎందుకట్లు జేయరాదు? ఇంత కంటే తక్కువ తప్పులకే కార్మికప్రచారములు జెయ్యలో నుండి" అని కార్మిక సభ్యులరచిరి.

తరువాత చాంబర్లెను గారిట్లు నడిపిరి:—ఆంగ్లపరాను సంబంధముల కపాయము గలిగించు విషయము లెన్నియు జై నోవా యందు చర్చింపబడుటలేదు వచ్చిల్లు సందేహములలో పెట్టువిషయమున బ్రిటిషువాకి విధాన మెంతమాత్రమును మారలేదు.

లైముప్పకయొక్కదే ఇట్టి అసత్యముల గల్పించెనని యేల నుకువవలెనని కమాండరు కెన్నెగ్గి గారడిగిరి. ఇతర ప్రతికలుగూడ ఇట్టి అసత్యములు ప్రచురించిన విషయము దనుకు తెలియదని చాంబర్లెనుగారు తెలిపిరి. హావాను ఏజెన్సీవారు దీనిని ప్రకటింపలేదా యని లార్డు కామర్ట్ సిసిలుగారు నుకువగా నట్లు ప్రయోగించినయెడల వావార్త యసత్యమున విషయమునుగూడ ప్రయోగించెదనని నమ్మెదనని చాంబర్లెనుగారు తెలిపిరి.

ఆంగ్లపరాను మైత్రిని ఎన్నియును జెడగొట్టాలనని బాల్మోరాలి జై నోవా సమావేశమున నడిపిరి. జై నోవాసమావేశమున సంఘటనము: లి గెననియు తాత్కాలికముగ మిత్రమండలి నవలద్రోయవలెననియు "వెటిటుపరిసియను" నందు మిల్టెలు గారు వ్రాయుచున్నారు.

బర్మెను హెడ్డు ప్రభువు

బర్మెను హెడ్డుప్రభువును ఒక వార్తాపత్రికా ప్రతినిధి దర్శించి ప్రశ్నింపగా పరానువారి మైత్రిని వీడవలెనని తాను లాయడు బార్జిగారిని ప్రేరేపించినవార్త యసత్యమును హాస్యాస్పదమును అని వారు నడిపిరి.

స్టీడుగారు తనవార్తలను బలపరుచుట

లండను, మే ౩:—లాయడు బార్జిగారు తన సంభాషణను గురించి వెలుపబడిన విషయము లసత్యములను తెలిపిన విషయములపై లైముప్పకాసంపాదకు డను విక్టర్ హోము స్టీడు గారిట్లు వెలుపుచున్నారు. లాయడుబార్జి జాకోగార్ల సంభాషణను గురించి నేను గతినము తెలిపిన విషయములు యధార్థములని వెలుపుటకు నేను వెనుదీయ. సమావేశము సందర్భమున వీరు అధికారహోదాతోడను అసధికారహోదాతోడను ఇట్టి ప్రసంగము లెన్నియో పర్యాయములు గావించిరి. ఏమియెట్లున్నను, పరానువారు బ్రిటిషు వెల్లియున్నే హితములలో తెల్లియున్నే హితమునే కోరుకొనిరిగాన బ్రిటిషువారు మిత్రమండలి ఎంటెంట్ రిప్రజేయ జూచినయెడల వాక్యవ్యయ నందబనిలేదని వారు నడిపిన మాట సత్యము.

ఇంకొక రూఢీవార్త

లండను మే ౩:—లాయడు బార్జి జాకో గార్ల ప్రసంగమును గురించి లార్డు మైత్రినుగారు వెలుపు విషయములను బట్టి మైత్రి సంతతి రూఢీపరుప బడు చుండెను జాకో లాయడు బార్జి గార్లకు జరిగిన సంభాషణయందు ఆంగ్ల పరాను విడిపోవలసిన కాలము. వచ్చినట్లు లాయడు బార్జి గారు నడిపినమాట నిజమని బాల్మోరాలి వెలిపిల్టాయన వెలుపుచున్నాడు.

పరానువారి నిశ్చయము

పారిసు, మే ౩:—సమావేశ ప్రణాళిపరిస్థితులనుగురించి పరాను అధికారుల యుద్దేశము లెల్లందునో జాగ్రూకతతో పరిశీలించబడినది. మిత్రమండలి మెమోరాండమును రమ్యను లంగీకరించినను సోవియట్టులు తమతూచిల నన్నీటిని అచలులూ పెట్టుటకు మనఃపూర్వముగ ప్రయత్నించుచున్నట్లును, సోవియట్టు ప్రభుత్వము నిజముగ రష్యానుండదరి యాశ్చర్యములను తెలుపుచు చున్నట్లును పరానువారికి నమ్మకము గలుగువరకు సోవియట్టు ప్రభుత్వమువారి నంగీకరింపదు. రమ్యనులు గొప్ప ఋణమును సంపాదించుటకు జై నోవా సమావేశమునకు వచ్చిని పరానువారెంచుచున్నారు. ఇదిపరానువారికిచ్చుమలేదు.

సోవియట్టుల ప్రత్యుత్తరము సంతృప్తికరముగ నున్నయెడల పరానువారుగూడ మిత్రమండలితోడనే యుండురని లాయడుబార్జి గారు ప్రతీకాప్రతినిధులతో నడిపిరి.

బోల్షివిక్కు ప్రయత్నములు

స్టీడు గారిట్లు వెలుపుచుండిరి:—మిత్రమండలి మెమోరాండము నంగీకరించునట్లుల రమ్యను ప్రతినిధులను ప్రోత్సహింపవలెనని డాక్టరు వర్త, రెవెన్యూగార్లను లాయడు బార్జి గారు కోరిరి. మెమోరాండముపై సంతక మొనర్చిన ప్రతినిధులతో చర్చించుటకు గాను రమ్యను వ్రాతనిధులు సంతృప్తికరముగ నుండు ప్రత్యుత్తరము నొకదానిని దయారజేయుచున్నారు. ప్రత్యేకవ్యక్తుల సాత్తులవిషయము ప్రస్తుతమున కాపి యుంచవలెననియు, లేకపోయినయెడల వివిధదేశములవారి నీవిషయమున ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగ నొవంబడికల నేర్పరుచుట గాని, లేక ఈవిషయమై విచారించుట కొక ప్రత్యేకసంఘమును నియమించుటగాని యొనర్పవలెనని రమ్యను ప్రతినిధులందు మాచితురు

సమీపప్రాచ్యము

ఇటలీ తురుష్కు యాడంబడిక

పార్లమెంటునందు ప్రక్షులు

లండను మే ౩:—కామర్ట్ సభయందు సక సామ్యు యేల హాజరారి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు చాంబర్లెను గాట్టు నడిపిరి:—ఇటలీ తురుష్కు యాడంబడిక ఇంకను ప్రభుత్వము వారికి జేరలేదు. ఇటాలియను ప్రభుత్వమువారి యనుమతి లేకదే దానిని ప్రకటింప వీలకేదు

మిత్రమండలి ప్రభుత్వములవారు తురుష్కులనుండి వ్యాపారహక్కులను జూంజి బిటిషువారికర్పకమునక భంగకరముగ తురుష్కులతోనొడంబడిం గావించుకొనుచుండిగాన త్వరలో గ్రీకులచే ఆసియామైనతను భాగిజేయించి గ్రీకుతురుష్కు సుధి ప్రయత్నములను కీర్తుముగ ముగింపవలెనని సక జె. డి. రీసు గారు నలవనిచ్చిరి.

చాంబర్లెనుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ఇటలీ తురుష్కు యాడంబడిక కాన్స్టాంటినోపిలు ప్రభుత్వమువారికో మాత్రమే యెనరు కొనజడె ననియు ఈయెడంబడిక గావించు కొనుటచే మిత్రమండలివారు కలసి నిష్పక్షపాతముగ సమీపప్రాచ్యసమస్యను పరిష్కరించుటకు అవ్యంతరము లుండవనియు నుడిపిరి.

కమాండరు కెన్నెగ్గిగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ఇటలీతురుష్కు యాడంబడికవలన బ్రిటిషు వ్యాపారమున కెక్కుడు వృథులు గలుగజాలవనియు కాని ఓడంబడిక జేరదరకువారి ప్రశ్నకు సమాధాన మియజాలననియు చాంబర్లెనుగారు తెలిపిరి.

అనటోలియా యందు వ్యాపార సమపాయములు

స్టాంబులు మే ౩:—ఇటీవల అనటోలియా యందుగల నదులు రహదారుల కుపయోగపడు నామును విషయమును గురించి నైటిఫికకు పరిశోధకసంఘమువా టీవల పరిశీలించి. ఈదుల యందు విద్యుచ్ఛక్తిని దయారజేయు యంత్రకాల, నిర్మించుటగా నొక బెల్లియను ఎలక్ట్రికంపెనీవారు ఆంగ్లా ప్రభుత్వమువారికి ఆచుతుకొరకు ది ఖాస్తులనంపిరి. ఆంగ్లా ప్రభుత్వము వారివిషయము ఆలోచించుచున్నార. ఇటీవల ఆసియామైనతను నా కాలయపట్టణములనుండి దేశము మధ్యయందు గల పట్టణములకు నిర్మింపబడిన రోడ్లయొ మోటారుబండ్లు ధారాళముగ పోవుటకు వీలగునట్లేర్పరపబడి నని నైటిఫిక మిషనువారు వెలుపుచున్నాక.

ఆంధ్రపత్రిక

1922-వ సం॥ మే 10-న తేది

బుధవారము

మితవాదము

జొంబాయి మితవాద సమావేశానంతరము, గా॥ శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు మితవాదమును గూర్చి కొంతవడి ముచ్చటించిరి. మితవాద మొకలక్ష్య మెన్నటికిని గాజాలదు. దాని కొక సూత్రము గానరాదు. మితమునకు ప్రమాణ మెయ్యది? మితవాదము అతివాదము, ఎప్పుడును మారుచుండును. స్వరాజ్యము నాసిం చుట యే కొంతకాలముక్రిందట అతివాదము. అది ఇప్పుడు మితవాద మగుచున్నది. సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధిని అతివాదముగ పరిగణించుచున్నారు. కొంతకాలమున కది మితవాద మగును. భారతీయులున్నతోద్యోగముల గోరుట గూడ మొదటిదినములలో అతివాదముగ నెంచబడెను. అందుచే, మితవాదమునకు నిర్ణీతమగు లక్ష్యముగాని, కార్యక్రమముగాని యుండుటకు వీలులేదు. ఎప్పుటి కేయ్యది తీవ్రముగ గనుపించిన, అందుకు కొంత నెనుకనుండుటయే, మితవాద మగుచున్నది. సాంఘికవిషయములందు, రాజకీయవిషయములందు, భాషావిషయములందు, కొంత నెనుకాడుటయే మితవాదముగ గనబట్టుచున్నది. మితవాదము నాధారముగ నైకొని, ఒకపక్షము నేర్పరచుటకు వీలులేదు. పక్షమునకు, ఒక నిర్ణీతమగు సూత్రమును కార్యక్రమమును ఉండవలయును. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారయినను, మితవాదమున కొక సూత్రము గలదని తిన్నగ నిరూపింపజాలకబోయిరి. మితమును, రాజీయును, తమ పక్షమున కార్యములని శాస్త్రిగారు దెలుపుచున్నారు. రాజీకి, రెండు పోరాడుపక్షములుండవలయును. ఉభయపక్షములకును భిన్నాశయములుండవలయును. అప్పుడు రాజీకి వీలుండును. శాస్త్రిగారియూహప్రకారము, మితవాదపక్షము, రెండపక్షములకును రాజీ జేయుటకు ఏర్పరుపబడెనా? జాతీయవాదులకును ప్రభుత్వమునకును, రాజీ చేయుటకు మితవాదపక్షము ప్రయత్నించునా? అట్టి ప్రయత్న మేమియు గాన్పించదు. అధికారపక్షమునకుమాత్రమే మితవాదపక్షము సహాయము జేయుచు ప్రోత్సహము గలిగించుచున్నది. జాతీయవాదపక్షము లేకున్న శాస్త్రిగారి సిద్ధాంతము ప్రకారము మితవాదపక్ష ముండజాలదు. అధికారపక్షము లేకున్నను మితవాదపక్ష ముండజాలదు. రెండుపక్షములును ఉండుటచేతనే, మితవాదపక్షపు పునికికి వీలు గలుగుచున్నది. ఈ పక్షమునకు ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వముగాని, ప్రత్యేకసూత్రములుగాని అంటియుండుటకు వీలులేదు.

రాజీ, యొకలక్ష్యముగాదు. ఒకధర్మముగాదు. ఒకసూత్రముగాదు. దాని నాధారము జేసికొని, పక్షమును నిర్మించుట, గాలిలో మేడ గట్టుటవలె నుండును. సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధియూ, చిరకాలాగత స్వరాజ్యసిద్ధియూ, అనుప్రశ్న నాధారము జేసికొని పక్షము లేర్పడవచ్చును. ఆహింసయూ చార్లస్టమా సాధన మను ప్రశ్న నాధారము జేసికొనవచ్చును. స్వయంసహాయమూ, పరాశ్రయమూ అను ప్రశ్న ననుసరించి పక్షము లుద్భవించవచ్చును. అంతియగాని, మితవాదా అమితవాదా, రాజీయూ రాజీ లే

కుండుటయూ, అను ప్రశ్న ననుసరించి నిజమగు పక్షము లేర్పడవచ్చు. ఒక్కొక్కసారి రాజీయవసరము గావచ్చును. ఒక్కొక్కసారి రాజీతో నిమిత్తము లేకుండబోవచ్చును. రాజీయనునది, వ్యవహారపరిష్కారసౌకర్యమున కేర్పడినది. అంతియగాని, వ్యవహారమున కది ముఖ్యమగునది గాదు. ఏసంఘమయినను, ధర్మముపై నాధారపడి యుండును గాని రాజీపై నాధారపడియుండదు. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు రాజీ నైకధర్మముగ దెలుపుట, విచిత్రము. ధర్మముకొరకు ప్రాకులాడుచు రాజీని తిరస్కరించెడి నిరాకరణ పక్షమువారును, వారినాయకుడగు గాంధీమహాత్ముడునుగూడ రాజీకంగీకరింపవలసినవచ్చెనని, శాస్త్రిగారభిప్రాయము, తమవాదమున కీసంగతిని ఆధారముగ నైకొనిరి. గాంధీమహాత్ముని సిద్ధాంతము, శాస్త్రిగారికి గోచరింపలేదు. మహాత్ముడు రాజీపనికిరాదని యనడు. ఇతరుల యభిప్రాయములను గౌరవింపగూడదని యనువాడుకాడు. ధర్మమునకును, ఉద్యమసూత్రమునకు విరోధము గలుగనంతవరకు, మహాత్ముడు రాజీకొడబడును. ఐకమత్యముకొరకు, ఇతరులను సమాధానపరుచుకొనుటకు ఎంతవరకయినను తొంగిపోవును. కాంగ్రెసు తీర్మానములందు అట్టి రాజీస్వభావము కనుపించును. మహాత్మునికి, లక్ష్యమునకును తత్పరిధికిని గలభేదము తెలియును. ఎయ్యది ఆవసరకర్తవ్యమో, ఎయ్యది అనంతరకర్తవ్యమో, మహాత్మునికి తెలియును. ఆకారణముచేతనే, స్వరాజ్యమునకు విశాలారము గలదని మహాత్మునికి తెలిసినను, పార్లమెంటరీ స్వరాజ్యమును ముందుగ సుపాదించుటకే ఆయన పూనుచున్నాడు. కార్యముల సాధ్యాసాధ్యతలబట్టియు, పరిస్థితులతో గలిగెడి మార్పులబట్టియు, మహాత్ముడు కార్యక్రమము నప్పుడప్పుడు మార్పుచుండెను.

కాని, మహాత్ముడు చేసెడి మార్పు లెప్పుడు ధర్మమునకు గాని, నిరాకరణోద్యమసూత్రమునకు గాని విరుద్ధముగ నుండుటలేదు. మహాత్మునికి ధర్మము లక్ష్యము. ధర్మహాని గలుగనంతవరకు, రాజీకొడబడుటకుగాని, తాత్కాలికావసరములను గుర్తించుటకుగాని, మహాత్ముని కభ్యంతరములేదు. శాస్త్రిగారు గాక రాజీనే లక్ష్యముగ పెట్టుకొనుచున్నారు. ధర్మమునకు హానికలిగినను, అధర్మముతో నెటులయినను సరిపెట్టుకొనుటకును, రాజీకొడబడుటకును మహాత్ముడుంగీకరింపడు. విమర్శకు లనేకులు, మహాత్ముడు సూక్ష్మరాజకీయవేత్తయని ప్రశంసించుచుండిరి. దేశకాలపరిస్థితులను గుర్తెరిగి, తదనుగుణముగ దేశమును సడుపుటలో మహాత్ముని మించిన నాయకులు లేరను నభిప్రాయము వ్యాపించియున్నది. ప్రభుత్వము వారు తమ పద్ధతులను మానుకొనుటకు, మహాత్ముడనేకపర్యాయము లవకాశ మిచ్చెను. సమాధానమునకు వచ్చుటకు వీల్లుచూపించెను. అన్నిపక్షముల వారును కలసి పని చేయుట కనుకూలకార్యక్రమము నేర్పరచెను. మహాత్ముడు సమయానుకూలమగు చర్యకు గడంగకపోలేదు. కాని, హింసతోడను, అధర్మముతోడను, అసత్యముతోడను రాజీ జేసికొనుటకు, మహాత్ముడున్నటికిని అంగీకరింపడు. మహాత్ముని మతమునకు రాజీ ఆధారభూతముగాదు. ఏమతమునకును రాజీ ఆధారభూతముగ నుండజాలదు. కేవలమితత్వము ఆధారముగ నుండజాలదు. సత్యమునకు మితము గలదా? ఆహింసకు మితము గలదా? ధర్మమునకు మితము గలదా? ప్రేమకు మితము గలదా? సౌభ్రాతృత్వమునకు మితము గలదా? ఇందువిషయమై ఎంతత్వరితముగ నభిప్రది జెందిన నంత లాభముగాదా? వీని విషయమై మితత్వ మొకలక్ష్యము గాజాలదు.

తమ సోదరులు ఇరువదివేలమంది కారాగృహములోనికి వెడలినప్పటియు, నిరాకరణావలంబులు తమ వ్యవహారములను కట్టిపెట్టరని శాస్త్రిగారు దెలుపుట సత్యవిరుద్ధము.

నిరాకరణావలంబులు తమ వ్యవహారములను కట్టిపెట్టుటకు మారుగ, వానిని ఎక్కుడు ఉత్సాహముతో నిర్వహించుచున్నారు. ప్రచారకు లనేకులు, కారాగృహములలో నుండుటచే, వారి స్థానమున బనిచేయువారు తరుగుగనున్నను, ప్రజలు కార్యదీక్షను విడువలేదు. నిర్మాణకార్యక్రమమును ముగించుటకు వారు తమ శక్తిని వినియోగించుచున్నారు. సభలను నిషేధించుటచేతను, ప్రచారకులను నిర్బంధించుటచేతను, తుదకు స్త్రీలను సయితము కారాగృహములకు గొంపోవుటచేతను, వారి సంచలనము బహిరంగముగ ప్రదర్శితమౌగాకున్నను, కద్దరు వ్యాపనముకొరకు దేశ మెక్కుడు శ్రద్ధవహించుచున్నదనుట నిర్వివాదాంశము. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు ఇతరదేశములకు వెడలి ప్రచారము గావింపకముందు, దేశపరిస్థితులను బాగుగ గ్రహించుట భావ్యము. ప్రజల మనోభావములను ఎక్కుడు జాగరూకతతో గనిపెట్టుట యవసరము. కాంగ్రెసు ఉద్యమమునకు బలము లేదనియు, వ్యాప్తి లేదనియు, వీరు ఇతరదేశములలో జెప్పి, నిజస్థితిని మరుగుపరుపవచ్చును. కాని, నిజ మిదివరకే దానియంతట యది వెల్లడియగుచున్నది. స్వరాజ్యోద్యమము సఫలమగుకొలదిని, దాని యుత్కృష్టతను ప్రపంచము కొనియాడక తీరదు.

నిర్బంధములయెడ విముఖత్వము

జాతీయోద్యమప్రతిపక్షులకు గూడ నిర్బంధములు విముఖత్వము గలిగించుచున్నవి. స్త్రీల నిర్బంధమునుగూర్చి వ్రాయుచు, నిరాకరణోద్యమముతో నెంతమాత్రము సానుభూతి లేనివారికి గూడ స్త్రీల నిర్బంధములు వెగటు గలిగించుచున్నవనియు, ఇట్టిభావము ప్రబలకుండ నుండవలయుననిన, ప్రభుత్వమువారెక్కుడు వివేకముతో బనిచేయవలయుననియు, డెయిలీ ఎక్స్ప్రెస్సు పత్రిక వ్రాయుచున్నది. లా, ఆర్డరులను సరిక్షించుటకు, దేశమునందు ఎక్కుడు అశాంతిని ఆసౌతుప్పిని గలిగింపగూడదని, లా, ఆర్డరులశాఖ కధిపతియగు కే. శ్రీనివాసయ్యంగారిని ఈపత్రిక హెచ్చరించుచున్నది. ఇంతియగాక, మదరాసు రాజధాని యందంతటను వీరు పర్యటనము సలిపి నిజస్థితిని కనుగొనవలెనని కోరుచున్నది. ఈపత్రిక గావించెడి హెచ్చరిక ఎంతవరకు సఫలమగునో చూడవలయును. న్యూయిడియా పత్రికకు సయితము, ప్రస్తుతనిర్బంధములు మితగ నున్నవి. గాంధీటోపిని ధరించినందులకు గుంటూరు మండలాధికారి యగు వర్మనుగారు మువ్వరకు చెరి పదిరోజులశిక్షను విధించుట, ఘోర మని, న్యూయిడియా పత్రిక యభిప్రాయపడుచున్నది. వర్మనుగారు తమ ఉత్తరువునందు, గాంధీటోపిలు రాజద్రోహమునకు చిహ్నములని జెలిపియుండిరి. టోపిలందు సయితము రాజద్రోహము గనుగొనెడి నేర్పుకు న్యూయిడి పత్రిక సహింపజాలక ప్రభుత్వమువారి జల్లామేజి స్ట్రీట్సుగారి నుచితరీతి నమందలింపవలయునని గోరుచున్నది. ఈ పత్రిక గూడ, అధికారదుర్వినియోగమును నివారింపవలయునని, శ్రీనివాసయ్యంగారిని కోరుచున్నది. స్వరాజ్య పత్రికా వృత్తాంతము ప్రకారము గోదావరిజల్లాలో తుని డిప్యూటీతహా సిల్దారుగారు, కొన్ని గ్రామములలో చేలిపనులపై

పన్ను వసూలు చేయబడునని ప్రకటించిరట. ఇది అపూర్వ ప్రకటన మనుటకు సందియములేదు. రీడింగు ప్రభువు రాజీనామా నిచ్చిన, దేశమునకు చేకూరెడి దురవస్థ యింతింత యని చెప్పనలవి గాదని, డాక్టరు గవరుగారు అసోసియేటుడు వెన్ను ప్రతినిధితో జెప్పిరట. శాసనసభ్యులు తమ యసమృత్తిని వెంటనే దెలిపి ఈ విషయము తొలగింపవలసినదని, డాక్టరు గవరుగారు కోరుచున్నారు. ఆధికారులు మానినంతనే దేశాసక్తము వాటిల్లు నని విలపించెడి శాసనసభ్యులు, దేశమునం దీరితిన న్యాయక్రమములకు భంగము కలుగుచుండ మారుమాటాడుచుంటు కేమి కారణమో తెలియదు. ఇందువలన నష్టమేమియు లేదు గాబోలు! లేక యీ విషయ మంత ముఖ్యము గా దేమో. రీడింగు ప్రభువుగారి కాలములోనే యిట్టి న్యాయభంగము జరుగుచున్నపుడు, వానినిగ్రహణము వలన, దేశమున కెట్టినష్టము వాటిల్లునో తెలియదు. సహకారపక్షమువారు నిర్బంధము తీవ్రత గూర్చి అప్పుడప్పుడు విముఖత్వము గనుబటుచున్నను, దానిని నివారించుటకు తగు ప్రయత్నముల సలుపుట లేదు. కేవలము అసమృత్తి తీర్మానములవలన లాభముండదు. స్వరాజ్యసిద్ధివలన గాని, స్వాతంత్ర్యము సురక్షితము గాజాలదు. ఇతర పనులతో కాలము గడువక, స్వరాజ్యసంపాదనమునకే అన్ని పక్షముల వారును పూర్తితో బని చేయుట విధ్యుక్తధర్మమని వేరుగ దెలుప నవసరము లేదు.

నైస్యవ్యయము

నైస్యవ్యయాధిక్యమును బొంబాయి మితవాదసమావేశమువారు గూడ ఖండించిరి. సర్దిన్నావాచాగారీ తీర్మానముగూర్చి ముచ్చటించుచు, నైస్యవ్యయభారము దుస్సహ మగుచున్నదనియు, రాబడికి ఎంతమాత్ర మనుగుణముగ లేదనియు, పలికిరి. ఈ బరువు, దేశపువాణిజ్యమును, పరిశ్రమలను, హత మొనర్చుచున్న దనియు, భూమినిస్తును పాడుజేయుచున్నదనియు, వీరు నుడివిరి. బొంబాయి రాష్ట్రమున మంత్రులలో మొకరగు గౌ. గులాం హుస్సేనుగా రీతీర్మానమును ఆమోదించుచు, విపరీతనైస్యవ్యయమును తగ్గించుట యవసరమని పలికిరి. నైస్యవ్యయమును ప్రభుత్వసభ్యులు గూడ నిరసించుచున్నపుడు, తదితరులు దాని నేవగించుకొనుటయందు వింత ఏమిండును? ఇండియా ప్రభుత్వవ్యయమును ఏరీతిగ తగ్గించుటకు వీలుగలదో, విచారించుట కొకసంఘ మేర్పరుపబడును. ఆ సంఘమునకు ఇచికోకే ప్రభువుగారిని అధ్యక్షులుగ నియమించిరి. వారు త్వరలో ఇంగ్లండునుండి ఈదేశమునకు రానై యున్నారు. ఇట్టి విచారణ సంఘములవలన విశేషలాభ ముండునని తోచదు. ప్రజల కాయవ్యయములపై పూర్ణాధికారము చిక్కనిది, దుబారాఖర్చు తగ్గనరదు. ఖర్చు తగ్గించు విషయమును యోచించుటకు, వ్యయకర్త మగు విచారణసంఘము నేర్పరుచుటయు, విశేషవ్యయమునకు లోనై ఇంగ్లండునుండి సంఘాధ్యక్షులను రప్పించుటయు, చిత్రముగ కనుపించును. కాని, ప్రతిసందర్భమునను, మామూలుకర్మకాండ జరుగవలయును గద.

ఉద్యమ ప్రశంస

క్రైస్తవ మిషనరీల పక్షమున ప్రచురింపబడెడి జ్ఞానోదయపత్రికకు, నిరాకరణోద్యమముపై సభిమానము లేదు. ఈ యుద్యమమున కీపత్రిక యింకను విముఖత జూపుచుండెడిది. అట్టిపత్రిక యిప్పుడు, ఉద్యమమును ప్రశించుచున్న దని, ఇండియను సోషలు రిఫార్మరు పత్రిక ద్వారా గ్రహించుటకు సంతసించెదము. మహాత్ముని నిర్బంధమున కనంతర

మున, దేశమున పరిపూర్ణ శాంతి ప్రబలియుండు నని ప్రతికూలపక్షమువా రెవరును తలచియుండలేదు. ఉద్యమపవిత్రత, బూటక మని వారు దెలుపసాగిరి. కాని, ప్రస్తుతస్థితి యనేకుల కాశ్చర్యము గలిగించుచున్నది. ప్రస్తుతప్రశాంతస్థితి తమ కర్మమగుట లేదని, ఇంగ్లీషువారి కరు సోషలు రిఫార్మరు పత్రికకు వ్రాసిరట. జ్ఞానోదయ పత్రిక మాత్రము, ప్రస్తుత స్థితి ప్రజల స్వపరిపాలనార్హతకు నిదర్శ మని స్పష్టపరుచుచున్నది. నిరాకరణోద్యమశీక్షణము పవిత్రవంత మయినదని, రెండుమాసములనుండియు విదితమగుచున్నటుల ఈ పత్రిక దెలుపుచున్నది. స్త్రీ లీయుద్యమము నందు ఉత్సాహముతో పాల్గొనుట, యొక విశేషమని, యీ పత్రిక సూచించుచున్నది. మహాత్ముని నిర్బంధమున కనంతరము, నిరాకరణోద్యమము బలమును కోల్పోయె నని భావించెడివారు, జ్ఞానోదయపత్రికావిమర్శనమును పరికించి వివేకవంతులగుట భావ్యము.

మద్రాసు కార్పరేషను: మద్యము

మద్రాసు కార్పరేషను స్వాధీనమునం దున్న చెట్లను వేసిని కల్లుగియుట కీయగూడదని, రివరిండు లీతుగారు నిన్నటిసభ కొక తీర్మానమును పంపిరి. ఆ తీర్మానమును ఖా|| బ|| సమల్లా బాద్షా సాహేబుగారు ఉపసాదించుచు, కొబ్బరిచెట్లను కల్లునిమిత్తము గాక కొబ్బరికాయల నిమిత్తము గుత్త కీయవచ్చునని సూచించిరి. నటేశుగారును, టి. యస్. రామస్వామి అయ్యగారును ఈ తీర్మానము నామోదించిరి. ఇట్టి యుపయోగకర మగు తీర్మానమును సయితము ప్రతికూలించినవారు లేకబోలేదు. ఖా|| బ|| ఉస్మాను సాహేబుగారు, సుబ్రాయ మొదలియారుగారు, తనికాచెలం చెట్టిగారు, రివిన్యాపేరు బెట్టి ఈ తీర్మానము నెదిరించుట విచిత్రము. కే. వ్యాసారావుగారీ తీర్మానము నామోదించుచు, తమ యుద్దేశము రివిన్యా నేతీరున నయినను సంపాదించుట గాదనియు, ప్రజల ఆరోగ్యమును వారిసౌఖ్యమును తమకు ప్రధానములనియు, తేటపరచిరి. అధ్యక్షులగు సర్ పి. త్యాగరాయచెట్టిగారీ తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ మాటలాడిరి. అయినను, కార్పరేషనుసభవా రీ తీర్మానము నంగీకరించి, ఇతరులకు మార్గదర్శకులైనందులకు వారి నభినందించెదము.

పార్సీలకు పిలుపు

పర్షియాకు వచ్చి, ఆదేశపు పునరుద్ధారణమునకు తోడ్పడవలసినదని, పార్సీవారలకు పర్షియానుండి పిలుపునచ్చుచున్నటుల బొంబాయి క్రానికలు పత్రిక ప్రచురించుచున్నది. పార్సీవారలు వెనుక పర్షియాలో మతసంబంధ మగు బాధలను సహించజాలక, హిందూ దేశమునకురాగ, హిందూ దేశము వారికి ఆతిథ్య మొసగెను. అప్పటినుండియు, పార్సీవా రీదేశమున మతస్వాతంత్ర్యము ననుభవించుచు, విశేషాభివృద్ధిని గాంచియుండిరి. కొద్దిసంఘ మయినను, పార్సీసంఘము ఇతరసంఘములకు దీసిపోవుటలేదు. పర్షియాలో నిపుడు మతసంబంధ మగు వత్తిడియంతిమాత్ర ముండదనియు, పర్షియాను బాగుచేయుటకు పార్సీవారల సహాయమును ఆదేశ మజేయించుచున్నదనియు, పర్షియా ప్రముఖులభయ మొసగుచున్నారు. పర్షియా పిలుపును పార్సీవార లెంతవరకు ఆకర్షించెదరో చూడవలయును.

నిజమును గ్రహించుట

నార్మక్లిఫ్ ప్రభువుగారు ప్రపంచమంతయు చుట్టి వచ్చిన పిమ్మట అమెరికా పత్రికాప్రతినిధు

లతో ముచ్చటించుచు, హిందూ దేశమును కత్తితో పరిపాలించుటకు వీలులేదని చెప్పెను. ఇంపీరియలిస్టులెల్లరును ఈ సంగతిని గ్రహించునో, బ్రిటిషు పద్ధతి తప్పక మార్పుజెందును. ఈ సత్యమును వెల్లడిజేయుటకు, మహాత్ముని యుద్యమము మిగుల యుపయోగకారిగ నున్న దనుటకు సందియము లేదు.

స్థానిక వార్తలు

పోస్టు ప్రకటనము:— మారిషసుకు కొల.జో మీడుగా వెళ్లు లెటరుపెంయలు ఇదివరకు దెలిపినటుల 10-5-22 తేదీనగాక మద్రాస్ జిరారు పోస్టాఫీసులో 12-5-22న తేదీ సాయంత్రము 6-55 గంటలకు కట్టివేయబడును.

వ్యవసాయపు చట్టము:— 1922 డిసెంబరు 1వ తేదీవరకును ఇంకను ఒక సంవత్సరము గంటాం జిల్లా గుంమూరు తాలూకాలో మొలక వ్యాధియుండుటచే 1919 వద్రాసు అగిల్చరల్ నెట్టు డిపిజెన్ ఆర్డర్ ఆవరణలో నుండుటకు ప్రభుత్వమును రుద్దువు జేరిరి.

కద్దరు దొంగతనము:— పెంట్ల జైలునుండి యెస్యూర్యజైలుకు తుట్టుకుడికి పంపుటకై కాకినాడ స్టేజీ స్టాన్షనవారు పంపిన కద్దరుగుడ్డల మాటలను మార్పునండగా కడకలయిక్ అను నాతడు ఏప్రిల్ 28 వ తేదీని 200 రూపాయల విలువగలమాటను దొంగిలించెను. సబ్ యిన్స్పెక్టరు కృష్ణదాసుగారు పట్టుకొని కేసుచేయగా ఫిఫ్త ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారు వానికి ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్ష విధించిరి.

గుంటూరుజిల్లాలో వ్యవసాయప్రదేశము:— గుంటూరుజిల్లాలో లాం, గోరంట్ల రిజర్వులో 300 యెకరముల భూమిని వ్యవసాయమునకు విలుజేయుటకు ప్రభుత్వమునా 10 గీకరించెరి. అచట కాకినాడ ప్రాంతములలో పండు ప్రత్తిపాగుకు పంటలువేయబడును. అచట ఆదవి తొలగించుటకు ఫాస్ఫరీచ్ కన్వర్సరుగారు క్వీరలో దెలియజేయ గోరబడిరి. (ప్రచురణ సంఘము).

విశ్వవిద్యాలయపటాలము : అడ్వైజరీకమిట్టీ:—1920 యిండియను టెలిటోరియలు ఫోర్స్ ఆక్టు 12 సెక్షనుప్రకారము యిండియను టెలిటోరియలు ఫోర్స్ నందు విశ్వవిద్యాలయపటాలశిక్షణమునకై యీక్రిందివారలు అడ్వైజరీ కమిటీగ ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిరి:—

- (1) దివాన్ బహదూరు టి. దేశికాచార్యుగారు.
- (2) సి. రామలింగారెడ్డిగారు, (3) లెఫ్టి నెంటు కర్నల్ హెచ్. య. మ్యాక్ ఫర్లేసు డి. యస్. డి. యం. సి.

కమిటీవారు మద్రాసులో సమావేశమయ్యెదరు. దివాన్ బహదూరు టి. దేశికాచార్యుగారు రథ్యక్షులుగ నుండురు.

జాతీయ స్వచ్ఛంద సేవకులు:— జెనెరలు రిక్రూయిటింగు ఆఫీసు గా రిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— మద్రాసు జాతీయ స్వచ్ఛంద సేవకులు క్రిందిటి ఆదివారము కనాటు జేసి కృష్ణపు నాయక ఆగ్రహారం ప్రాంతములనుండి యం. సింగార వేలు చెట్టియారు, ఏ. తుమారస్వామి శెట్టియారు, సి. దొరైశెట్టు గారల నాయకత్వము క్రింద తిరిగిరి. వీరుల వెంట జాతీయ గీతముల బాడిరి. ఏ. కుమారస్వామి చెట్టియారు గారు అచటి వారలకు కద్దరు ధరించు నావశ్యకతను దెల్పిరి. కాంగ్రెసులో ఆందోళనను చేరవలసినదిగ కోరిరి.

జాతీయవారము మారలాశమునకై 285 రూపాయలను డిటీ కాంగ్రెసు కాన్ఫరెన్సు రిజ్యుగా అందు ఖర్చులు పోతు 75-0-3 మిగిలినవి.

బ్రిటిషుగయానా రాయబారము:— భారతప్రభుత్వ రాయబారులుX బ్రిటిషుగయానాకు వెళ్లి యిండికి దివానుబహదూరు కేశవశెట్టి, వి. ఆర్. క్రిటివారిగారి లిఖితరూ వారి విచారణ ముగించుకొని 9-వ తేదీకి లండన్ నగరము చేరెట్లు గుత్తినుండి వత్తానము వచ్చినది.

ఆర్యసమాజీకులు మలబారుమండల మధ్యమునం దంతట పర్యటించుచేసి, మంగళవారము 9వ తేదీకి కల్లికోటపు:మునకు తిరిగిచేరిరి. హిందూమతములో నుండి బలవంతముతో మహమ్మదీయమతములో జేర్చుకొనబడిన వారిని తిరిగి హిందూమతములో గలుపుకొనటకు వారు యత్నించుచున్నారు.

రైల్వే యిబ్బందులు

యమ్. యస్. యమ్. రైల్వే యేజెంటుగారికి
మద్రాసు

జేటపాలెం గ్రామ కాపురములు వ్రాసుకొన్న మహా
జనునామా.

అయ్యా,

1. మా గ్రామం 10,000 లకు పైనే జనసంఖ్య కలిగిన
మేజరు యూనియను అయియున్నది. ఈ యూనియనులో
రు 90-0-0 లు జిత్తులు కంటే ఎక్కువ సబ్ పోస్టాఫీసున్నా,
జాబ్ పోస్టాఫీసు ప్రేమన్న, కడపరీక్షలు వకటిన్నీ,
బోర్డుస్కూలు వకటిన్నీ, గవర్నమెంటు గర్లస్కూలు
వకటిన్నీ, యెలిమెంటరీ స్కూల్స్ నాలుగున్నా, స్టాల్స్
యిన్స్టిట్యూట్ పాడ్ స్కూల్స్ నున్నా, బెంచి మేజిస్ట్రేట్స్ కో
ర్టున్నా, యా క్రైమినల్ కోర్టు యితర క్రైమినల్ కోర్టుగూడా
సప్లయచేయు గంటాయి డిపోయన్నా, యండివుండి, యెలూరు,
రాజుగూడెం, విజయగఢం, కమ్మంపెట్టు, ఓగంట్ల, శికింద్రా
బాదు, నందియాల, నెల్లూరు, మద్రాసు, పంకాద్దు, మంగ
ళూరు వగయిగా బస్టిలతో కామధాన్యం వగయిగా సరుకు
లతో వర్తకము జరుపుచున్నటువంటిన్నీ, 100 సంవత్సరములకు
పైకాలము క్రిందటినుంచి నేతపనియందు ప్రఖ్యాతిచెంది, రం
గూడ్, పివాంగి, సింగపూరు, సిల్వానోవగయిరా తీవులతోగూడ
వ్యాపారం జరుపుచున్నటువంటిన్నీ, సుమారు 10,000 ల జన
సంఖ్యల పల్లెటూళ్ళు చుట్టుకలిగి వున్నటువంటిన్నీ బస్టి
అయియున్నది.

2. మాకు రైలు వచ్చినది మొదలు 20000 ల జనసంఖ్య
కు ఆధారమైన మా ప్రేమనలో మెయిల్ బండ్లు సహా నిలు
చుచు మా వర్తకము చక్కగా జరుగుచు మా గ్రామం పురో
వృద్ధిగా యుంటాయన్నది. యే కారణముచేతనో కొద్దికాలము
నుంచి మాకు మెయిల్ బండ్లు నిలుచుటలేదు. అందుకే మాకు
చాలా యిబ్బందిగా యుండిన్నీ, వుత్తయం రెండువైపులకు
జోవు పాసింజరుబండ్లు యుండియున్నందున వాటితో కొంత
వరకు తృప్తిచెందుచు యుండగా ప్రస్తుతం మరొక క్రొత్త
బండి వేస్తారని విని యింకా యెక్కువ సౌఖ్యములు పొందగల
మని సంతోషముతోయుండగా అందుకు జరుగుగా మే 1
మొదలు వుత్తయం రెండు వైపులనుంచి వచ్చే పాసింజరుబండ్లు
రెండున్నా మా ప్రేమనలో నిలువననే విచారకరమైన మాటవిని
మా కష్టములు చెప్పుకొనుటకు మా గ్రామం తరపున మాయూని
యన్ చైర్ మన్ గారికి 27-4-22 న ప్రతినిధిగా మహాజను
వాహులలో సహాయం యస్. యమ్. రైల్వే జనరల్ బ్రాఫీ
క్స్ మేనేజరుగారివద్దకు పంపుకొని యున్నప్పటికూకా
మే 1 మొదలుకొని మా ప్రేమనలో వుత్తయం పాసింజరుబండ్లు
రెండున్నా నిలువకుండానే వెళ్ళిపోవుచున్నవి.

3. మేము జిల్లా ఆఫీసుల నిమిత్తం గుంటూరుకున్నా,
డివిజనల్ ఆఫీసుల నిమిత్తం ఒంగోలుకున్నా, తాలూకా ఆఫీ
సుల నిమిత్తం బాపట్లకున్నా ప్రతికోసా వుత్తయం ఆఫీసులను
పోవలసిన వారమైయున్నాము.

4. ఉదయం పాసింజరుబండ్లు రెండున్నా నిలువకోవు
టవల్ల కాకపోతేలకు సరియైన వసతిలేక మా వ్యాపారములు
స్వప్రదడవే కాకుండా కోర్టు వగయిరా ఆఫీసులకు జోవువారు
రైలుకు ఆకించేయడంబట్టి రెండుకోసాని కావల్సివచ్చి పొందడ
మున్నూ, లేదా రైలురాకముందు మేము పడిన కష్టములు
తిరిగి జై తీకి తెచ్చుకొని కాలి నడకన ఉదయోగవరచు కోవల
సివగతి, రైలువుండినాడా మాకు సంభవించినది.

5. ప్రస్తుతపు రైలువారులు మాడగా పాసింజరుల
వల్లగాని, సరుకులవల్లగాని, రాబడే ఆదాయముతో మా ప్రేమ
నుతో యెందునా కలువకాలని కళాడి, అమృతప్రసాద, టంగు
టూరు, వగయిరా ఆనేకమైన చిన్న ప్రేమనులలో యీ పాసిం
జరుబండ్లు రెండున్నా నిలుపుచు మాకు నిలువడములేదని
మేము చెప్పుకొనుటకు చాలా సిగ్గుపడుచున్నాము.

6 ఉదయం పాసింజరుబండ్లకు బడులు మధ్యాహ్నం
క్రొత్తబండ్లు మాకు వున్నవని చెప్పుదురేమో! వుత్తయం పాసిం
జరులు నిలువకుండా యుండియేదల, మధ్యాహ్నం బండ్లు
వుండిన్నీ, వాటివల్ల మాకు యేమి ప్రయోజనములేదు. బండ్లు
నిలువని కారణముతో మే 1 మొదలు యిప్పటికి జరుగబడిన
యీ కొద్దికోసాలకే, కోర్టువగయిరా పనులలో ఆనేక నష్ట
ములున్నా వ్యాపార సంబంధములలో ఆనేక నష్టములను
కూడా పోషించున్నాము. కనుక మాకు రయిలు వచ్చినది

అసహాయోద్యమము

పండిత గోపబంధుదాసుగారి ఉపన్యాసము

కాననసభల నిర్వహణము

పండితగోపబంధుదాసు పండిత తిలకరాజ మిత్ర గార్లు
బొంబాయినుండి ఒరిస్సాకు పోవుచు మార్గమధ్యమున వార్ధనగర
మున ఏప్రిలు 28 వ తేదిన ఆగిరి. ఆదివారము ఒక బహిరంగ సభ
జరిగెను. నేతజనులూలు బహుజనగారు ఆగ్రాసవాధిపత్యము
వహించిరి. ఒరిస్సానాయకులగు పండిత గోపబంధుదాసుగారు
హిందీభాషయందు వ్యవసించిరి. అందు కొన్నిభాగములు
తర్జుమాచేయబడి యీక్రింద ప్రకటింపబడినవి:—

“ప్రభుత్వమువారివై నేను నిరాశోపణ మొనర్చెను.
ప్రభుత్వచర్యలూ కఠినముగ దూషించివుడు మనవారు ఉద్రేక
పూరితులై సంతోషము చెందెదరని నాకు తెలియును.
ప్రభుత్వమావణలల లాభ మేమైనను సనకురునా?
ఇది విదేశప్రభుత్వము. వారి రాజ్యాంగ విధానమే భారత
దేశమునకు మిగుల జ్యేష్ఠకరమనియు, ఇందు మార్పులిగిన, దేశ
మునకు గొప్పకీడు సంభవించుననియు వారు నమ్ముచున్నారు.
ఇది భర్యముకాదని మీరుచెప్పవచ్చును. స్వార్థవిషయములందు
భక్తమును గమనించువా రెవరున్నార! కావున ప్రభుత్వము
వారిని నేను దూషించెను. ఆ తర్వాత విమర్శనము అవసరము.
స్వేచ్ఛాక్రమలగువావలె నైనను కడపటకు పురుషులవలె నైనను
మనము ప్రవర్తించుచున్నామా? గాంధీ మహాత్ముడు, నుగ్ర
సిద్ధులగు నాయకులు, దైవ్యవంతులగు వేలకొలది ప్రచారకులు
కారాగృహమునందున్నార. మనము వారలకై వగచుచున్నా
మా? ప్రారంభింపబడిన కార్యక్రమమును పూర్తిచేయుచున్నారో
లేదో అని అతురతతో కారాగృహముల నుండి మననాయకులు
మనలను చూచుచుండ, మన మెటుల కారతమనుకూలై నిర్దిష్ఠ
వచ్చును. అయ్యో! మనకారనేకులు సన్నని విశేషకర్తృత్వములను
పరిత్యజింప లేకున్నార. ఉత్కృష్టమగు సాధన వని అంద
రిచే పరిగణింపబడిన రాజులు నుపయోగింప లేకున్నాడు.

గాంధీమహాత్ముడు నిష్పందింపబడిన పిమ్మట కాంగ్రెసు
కార్యక్రమమును మార్చుటయొననికొందరు నూచించుచున్నారు.
ఇటీవల మధ్యపరగజాల కాంగ్రెసు సంఘమువారు కాంగ్రెసు
కార్యక్రమ విషయమై ఆలోచించి అసహాయోద్యమ కార్య
క్రమపు ప్రధానభాగములగు కాననసభల బహిష్కారము, వ్యా
యస్థానముల బహిష్కారము, పాఠశాలల బహిష్కారములను
నిరసించిరి. అసహాయవాదులు కాననసభల స్వాధీనపరచుకొన
వలయు ననియు, ప్రభుత్వ అధికార ముగ్ధినియోగమును బహి
రంగ పరచుటకై వ్యాయస్థానముల నుపయోగించవలయునని
యు వీరు సలహాలిచ్చుచున్నారు. సమర్థతతోనే వీరి సల
హాలిచ్చిరి నేను నమ్ముచున్నాను. శిశ్రువుగ స్వరాజ్యము
పొందవలయు ననియు ఖుషిబుగ నున్న నాయకులకు స్వేచ్ఛ
నొసగ వలయునను ఉద్దేశములతోడనే వారు కాంగ్రెసు కార్య
క్రమమును మార్చుటయొనని చెప్పుచున్నారు. అయితే యీ
తరుణమున తొందర పడి కాంగ్రెసు కార్యక్రమము మార్చుట
యొక్కము కాదు. ప్రస్తుతము అచటనున్న కాంగ్రెసు కార్య
క్రమము కలకత్తా కాంగ్రెసునందు చక్కగ చర్చింపబడి అధిక
సంఖ్యాకులచే ఆమోదింపబడినది. ఈవిషయమై ఆలోచించు
టకు ప్రజలకు నాలుగు మాసములు వ్యవధి ఇయ్యబడినది
నాగపురమునందు యీ కార్యక్రమమే ఏకగ్రీవముగ ఆమోదింప
బడినది. ప్రభుత్వమున యీ కార్యక్రమము నాశనమైనదేకేకంబు
చిత్తరంజనదాసువంటి నాయకులు దీని ఉత్కృష్టతను గమనించి
దీనినే బలపరచిరి. ఈ 18 మాసముల అనుభవము, దౌర్జన్యరహిత
అసహాయోద్యమ సూత్రపు యంత్రాయంత్రత కాటుమన్నది.
మధ్యపరగజాల కాంగ్రెసుసంఘమువారి సూచనలను నేను విమ
ర్శింపను. ఆయినను వాటిని అవలంబించిన మనము ఆదర్శముగ
నుంచుకొని యున్న దౌర్జన్యరహిత అసహాయోద్యమమునకే
భంగము వాటిల్లు నని నేను నమ్ముచున్నాను.

నాకు కాననసభలయందు కొంతఅనుభవముగలదు. కానన
సభల ప్రవేశించుటచే ఎట్టిలాభము కలుగదని నేను చెప్పుచున్నా
మొదలు యెన్నడూ జరుగని యీ యశస్వీయమును దయగల
మనసతో గమనించి స్వాగించిజరుబండ్లు అనగా 9 డౌన్ 22
ఆప్ బండ్లు రెండున్నా మా ప్రేమనవద్ద 2 నిమిషముల కాల
ము నిలిచేలాగున వుత్తయ్య దయచేయించి మా రాకపోకల
యిబ్బందులతిర్చి మా వర్తకములలో హింసస్థితిలోకి రాకుండా
చేయదరని మీయొక్క ఘనమును విక్సీలి ప్రార్థిస్తున్నాను.

ను. దాదాపు 5 సంవత్సరములు నేను రాష్ట్రీయ కాననసభ
యందు సభ్యుడుగ నుంటిని. ఎంతవట్టుకలతో పనిచేసినను ము
ఖ్యమగు విషయములందు మనము లాభముపొందజాలమని నా
అనుభవమునుబట్టి నేను చెప్పుచున్నాను. రెండు సంవత్సరముల
క్రింద పూరిజిల్లా గొప్పజైమును సంభవించినవిషయము లోకు
తెలియును. అప్పుడు నేను కాననసభ్యుడుగ నుంటిని. ప్రభు
త్వమువారివద్దనుండి తగుసహాయమిప్పించుటకై నేను అన్నివిధ
ముల ప్రయత్నించితిని. కాననసభయందు దొక తీర్మాన ముపపా
వించి జైమహాధననుభవించువారి బాధలను విరించి ఛాయాపట
ములను అందరకును కనబరచితిని. గవర్నరుగారు జైమ ప్రదేశము
నకు వెళ్లి పారలంకర్తములను స్వయముగచూచిరి. పురుషులు
స్త్రీలు కట్టుకొనుటకు తగువస్త్రములైనను లేక గడ్డిపొట్టు
తినుచు బాధపడుచుండుటను గవర్నరుగారు స్వయముగ
చూచిరి. పర్యవసాన మేమి? సభాయుతుడగు గవర్నరుగారు
ఆడివిజను కమిషనరుగారి సలహాల ననుసరించి ఆప్రదేశము
నందు జైమమున్నట్లు ప్రకటించి కాలకనివాళాకాక్షి ఏవైనను
పనులను ప్రారంభించుటకు వీలులేదని తీర్మానించిరి. జైమ
చట్టపు నిబంధనల ననుసరించి ఏప్రదేశమునందైనను 200 మంది
కోకచూపున ఉచితసహాయము పొందుచున్నవో ఆప్రదేశ
ములందు జైమముండినట్లు ప్రకటింపబడెను. ప్రభుత్వము
వారి రిపోర్టులనుబట్టియే కొన్నిప్రదేశములందు నూటికి 25 వంతున
ఉచితసహాయము పొందుచుండెడివారు. ఈవిషయము ప్రభుత్వ
మువారికి తెలుపగా, ఆప్రదేశములందు జైమమున్నట్లు ప్రకటిం
చుటకు ప్రభుత్వమువారిచ్చయించుటలేదు” అని ప్రత్యుత్తరమిచ్చు
బడినది. ప్రజల చావుబ్రతుకులకు సంబంధించిన యిట్టివిషయ
విషయములందుకూడ కాననసభలమాలమున ప్రభుత్వమువారి
వద్దనుండి అవసరమగు సహాయము పొందజాలము. నూతన
కాననసభలు, ఇంతే గొంతుచించుకొని అరవవచ్చును. కాననసభ
యందు తీర్మానము లామోడింపబడ వచ్చునగాని ప్రభుత్వము
వారు తీర్మానముల ననుసరించి ప్రవర్తింపవలసిన ప్రమేయము
లేదు. సాంగత్యముకల్గ వాంఛ బుద్ధివింతుమందునని గీతయందు
చెప్పబడినది. కావున కాననసభల ప్రవేశించుటకాని కానన
గభలతో ఎట్టిసంబంధము కలుగ లేనీకొనుటగాని జ్యేష్ఠకరము
కాదని నేను ఆభిప్రాయ పడుచున్నా
ను. అసహాయోద్యమకలంబనమునల్ల త్యాగము క్రమశిక్ష ఆల
వడిన మనము కాననసభల ప్రవేశించినవో సాంగత్యదోషమునల్ల
మన ప్రవర్తనమే మారవచ్చును.

కాననసభల ప్రవేశించుటచే మనకేక్రియందు మనకు
నశ్యుకములేదని ప్రకటించినవార మయ్యెదము. బాటియోత్ప
తములయందు నమ్మకమే విజయమునకు ప్రధానకారణము. గాం
ధీమహాత్ముడు కాకాగృహమునందున్న సేమి? ఇతరనాయకులం
దరు కారాగృహమునందున్న సేమి? మనము కాంగ్రెసుసూత్ర
ముల విడనాడక తృప్తసంకల్పులై, కారాగృహమునందున్న
నాయకులకు విశ్వాసపరులగు అనుచరులమని చెప్పుకొనుటకు
తగులత్తరత సంపాదించుకొనినవో, మనము తప్పుక విజయము
కాంచెదము. అట్లైనవో మననాయకుల నిర్భాగ్యులు మనచరిత్ర
యందు ప్రకృష్ట విషయములుగ పరిగణింపబడును.

అచంచలమగు భక్తి విశ్వాసములతో జేయ మహాసభ
వారిచే నిర్ణయింపబడిన కార్యక్రమమును కొనసాగించెదము. దౌ
ర్జన్యరహిత అసహాయోద్యమసూత్రములక్రమముగ అనువర్తిం
దము. ఉద్యమకారకుడను లోకోత్తర పురుషుడును అగు
గాంధీమహాత్ముని విశ్వాసపాత్ర అనుభవముగ ప్రవర్తింపదము.
“సప్రసక్తరై ధక్యమార్గానః బులైవవారు ముఖము అపా
యము తొందరని” భగవద్గీతయందు ప్రాయోజిత ధర్మకార్యము
లక్షాదక ముంచుకొనడు. (అమృతజలారవతి)

9వ తేదీని ప్రాచుర్యముల రంగూల్ ప్రేమను జేరగానే,
ప్రాచుర్యముపొందు తనపెట్టెలో చంపబడియుండె నని స్టేష
ను అధికారులు కనుగొనిరి. అతని సామానులన్నియు అపహరిం
చబడి అతని వాస్తవములు రెండు వెనుకట విజచిట్టబయ్యుండె
ను. అతనిముఖముక త్రిపోకోయబడినది. అతనికూడ ఆపెట్టెలో
ప్రయాణము చేయుచుండిన ముగ్గురిలో నొకడు వాల్తేకోలో
దిగను. మిగిలిన ఇద్దరెచ్చట దిగిరే తెలియదు.

నోటీసు

మద్రాసు, టంకకాలపిథిలో నెం 2/64 బరు గల గృహ
మునందుకు రత్నాల వ్యాపారస్తుడు, ఎన్. రామదాసుగారు
24-8-1917 తేదిన గోకర్ణధరాను, వి. ముద్దుకృష్ణయ్యగారు, పి.
గోపాలస్వామినాయుడు అనువారి కిచ్చిన పవర్ ఆఫ్ అట్ట
ర్సీని 1922 సం॥ రం ఫిబ్రవరి 10 మధ్యనుండి రద్దుచేయబడిన
దనియు, సదరుతారీఖునుండి వైన తెలుపబడిన వి. ముద్దుకృష్ణ
య్యగారు, పి. గోపాలస్వామి నాయుడుగారి రిరువద్దను వారివద్ద
పనినుండి మానుకొనరనియు నిందుమాలముగా ఎల్లరకు తెలిసి
కొనవలెను.

మద్రాసు కార్పరేషన్

మద్రాసు కార్పరేషన్ సాధారణ సమావేశము 9 వ తేదీ 1922-వ సంవత్సరము సాయంకాలము 8వ గంటకు భవనమునందు జరిగెను. 150 పి త్యాగరాయశెట్టిగారు తద్యక్షతన వహించిరి.

ముదిరినట్టి కాలువలు

కె. వ్యాసారావుగారు తీర్మానమును ముపపాదించిరి:-

పీఠులలోనుండి ముదిరినట్టి కాలువలపై చెక్కలు వేయించి అంగళ్లు పెట్టు పద్ధతిని ఈ సభవారు ఖండించుచున్నారు. ఆ ముదిరినట్టి కాలువలను రాళ్లతో చక్కగా మూసివేయి దానిపై బాటసారులు నడచుటకు తగు ఏర్పాటులు చేయవలయునని యీ సభవారు సలహా ఇచ్చుచున్నారు. ఇట్లు నడుపుటచే చోటు కలసికొనినదియు, బాటసారులకు ఇబ్బందిలేక నడచుటకు ఏ అందుచేయు వ్యాసారావుగారు చెప్పిరి. రావుబహదరు వరద రాజులనాగూడు రు తీర్మానమును బలపరచిరి.

ఇట్లు నడుపుటచే అంగళ్లు పెట్టుకొనినవారికి నష్టము కలుగునని భావించువారు గురుల్లా బాదుషా సాహేబు, ఉస్మాన్ సాహేబుగారు తీర్మానమును ఆక్షేపించిరి

ఈ తీర్మానమును ఆమోదించిన పోలీసువారు అండి వాళ్లను బాధపెట్టుదునని రావుబహదరు జి. నారాయణస్వామి శెట్టిగారు జి. ఎ. నరేశ్వర్ గారు చెప్పిరి. తీర్మానముపై కొంత చర్చ జరిగినపిమ్మట సభ్యులు పుచ్చుకొనబడినది. తీర్మానము నిరాకరింపబడినది.

కార్పరేషన్ వారి కల్లు గీయుచెట్లు

చెవరెండు డి. జి. యం. లీతు గారు యాక్రొంది తీర్మానమును ముపపాదించిరి:-

“ప్రస్తుతము ఇజారాకాలము ముగియగలే, కార్పరేషన్ వారు తమ స్వాధీనమునందున్న చెట్లను కల్లుగీతు ఇజారా ఇవ్వకూడదు.”

పైంకాయలు తీసికొనుటకు మాత్రము ఇజారా ఇవ్వవచ్చునని అధ్యక్షుని ఆనమతితో గురుల్లా బాదుషా సాహేబు గారు తీర్మానమును సవరించిరి.

ఈ తీర్మానము ఆమోదించబడిన కార్పరేషన్ వారికి సువర్ణమునకు 12500 రూపాయలు నష్టము కలుగునని ఉస్మాన్ సాహేబుగారు చెప్పిరి. పాపల నైతిక కారీకాభివృద్ధి ముఖ్యమనియు అందుచే యాస్వల్య ఆదాయముకొరకు ఆకాపడుట యుక్తము కాదనియు జి. ఎ. నరేశ్వర్, టి. యస్. రామస్వామయ్యగారు చెప్పి తీర్మానమును బలపరచిరి.

భావించువారు ఉస్మాన్ సాహేబు, ముఖ్యమంత్రి గారు తీర్మానమును ఆక్షేపించుచు, సభ్యులను ప్రధానముగ నైతిక ముందువెనుక ఆలోచించక పనిచేయుటకు వీలులేదనియు, ఇందుకల్ల కార్పరేషన్ వారికి కలుగు నష్టమును కూడ గమనించుట అవసరమనియు చెప్పిరి.

కె. వ్యాసారావుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు, ఇట్లు చెప్పిరి:- ఏదిధమున నైసర్గిక భవనము సంపాదించవలయునని మనము భావించుకూడదు. పాపల ఆరోగ్యము వారికుటుంబ సభ్యులకు కొన్ని వలసవస్తువులకన్న మిగుల ముఖ్యమగు విషయము. పాపల జీవము కోరువారు తీర్మానము నామోదింపవలెను.

జి. తిరికాచలం శెట్టిగారు తీర్మానమును తీవ్రముగ ఆక్షేపించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:-

కార్పరేషన్ వారు నిర్ణయించబడిన భగ్నముల నిర్వహించవలసిన వారే గాని, భావోక్త కమిషన్ కి చూడ అవకాశములేదు. ఈ తీర్మానము ఆమోదింపబడి అమలునందుచుండునని తలచెదము. అప్పుడు ఈ సభమున ప్రతినిధులకు కల్లు దొరకదరి చెప్పటకు వీలుండునా? ఇట్లు పట్టుకు వీలులేకప్పుడు మనము మన ఆకాయమును అనవసరముగ తగ్గించుకొనుట ఎంతమాత్రము యుక్తము కాదు.

అధ్యక్షునిట్లు చెప్పిరి:- దేశమునందు మద్యపానము అంతరించిన నేను మిగుల సంతోషించెదను. అయినను మనము అన్ని విషయములందును ముందువెనుక ఆలోచించవలెను. ఈ తీర్మానము అమలునందుంచిన ఈ సభమునందు మద్యపానము అంతరించునని చెప్పుట కంతమాత్రము వీలులేదు. కావున ఈ తీర్మానము ఆమోదింపబడే ఏమి లాభము కలుగునో తెలియకున్నది ఇట్లు కల్లు తీర్చితిరి తగ్గించిన అక్రమముగ మత్తు పదార్థముల తయారీచేయుట ప్రోత్సహించినవారమయ్యెదము.

తీర్మానము ఆమోదింపబడుట

పిమ్మట తీర్మానముపై సభ్యులు పుచ్చుకొనబడిన అధిక సంఖ్యకులచే తీర్మానము నామోదింపబడినది.

నాటకశాలలు

ప్రస్తుతము దేశభాషలందు ప్రదర్శింపబడు నాటకములు రాత్రులయందు మిగుల ఆలస్యముగ ముగియు చుండుటచే ప్రేక్షకుల ఆరోగ్యమునకు భంగము కలుగుచున్నది కావున నాటకములు రాత్రి 8 గంటలు పిదప ప్రారంభింపబడవలయు ననియు ఒంటిగంటలోగ ముగియువలయుననియు, ఈ విషయమై తగు నేర్పాటులు చేయటకు పోలీసు కమిషనరుగారిని కోరవలయు నని వేలుగోపాలశెట్టిగారు తీర్మానమును ముపపాదించిరి. కేవలము దేశభాషలయందు ప్రదర్శింపబడు నాటకములకేగాక నగరమునందు ప్రదర్శింపబడునాటకముల కన్నిటికి యానిబలభవన ఆనువర్తింపవలయునని దాక్టరు రామకామతుగారు తీర్మానమును సవరించిరి. సవరింపబడినతీర్మానము నామోదింపబడినది.

పాఠశాలలయందు వైద్యకరీక్ష

కార్పరేషన్ పాఠశాల విద్యార్థుల దేహ ఆరోగ్యమును పరీక్షించుటకు తగు ఏర్పాటులు చేయవలయునని వరదరాజులనాగూడుగారు తీర్మానమును ముపపాదించిరి. ఈ విషయమై కార్పరేషన్ ఆరోగ్య సానిక సంఘమువారి ఆభిప్రాయము నైతికముట యుక్తమని జి. ఎ. నరేశ్వర్ గారు చెప్పిరి. నరేశ్వర్ గారు సలహా ఆమోదింపబడినది.

కల్లు అంగడి మార్పుట

“ప్రస్తుతము కేసాంపేట ఎల్లువామ్మగోరునందున్న 250 నెంబరు కల్లు అంగడిని వేరొక చోటునకు మార్చవలయునని ఎత్తైనను లైసెన్సింగు బోర్డువారిని కార్పరేషన్ వారు కోరుచున్నారు.” జి. నారాయణస్వామి శెట్టిగారు తీర్మానమును ముపపాదించుచు యీ కల్లు అంగడి ప్రక్కనే ఒక పాఠశాల యొద్దనియు కావున కల్లు అంగడిని వేరొక చోటునకు మార్పుట యుచితమని చెప్పిరి. గురుల్లా బాదుషా సాహేబుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. తీర్మానము నామోదింపబడినది.

నీటి సరఫరా

ప్రస్తుతము నిర్ణయించబడిన మొత్తమున పన్నుగ చెల్లించు గృహములందే నీటికొరాయిలు చుక్కొనవచ్చును. ఈ నిబంధనల అనుకూలత కష్టము కలుగుచున్న దనియు నిర్ణయించబడిన మొత్తమున సగము తగ్గించవలయు నని జి. నారాయణస్వామి శెట్టిగారు తీర్మానమును ముపపాదించిరి. ఈ విషయమై సానిక సంఘము వారే తీర్మానించవలయునని కొందరు చెప్పిరి. కడపటకు తీర్మానము ఆమోదింపబడినది.

మహమ్మదీయ ప్రాథమిక పాఠశాలలు

ఈ సగరమునందున్న మహమ్మదీయ ప్రాథమిక పాఠశాలలు కార్పరేషన్ వారి స్వాధీనమునందుంచవలయునని ప్రభుత్వమువారిని కోరుచు ఉస్మాన్ సాహేబుగారు తీర్మానమును ముపపాదించిరి. తీర్మానము నామోదింపబడినది.

శ్రీ సభ్యురాలు

సగరమునందలి శ్రీమతిల ఆభిప్రాయములను ప్రకటించుటకై ఒక భారతీయవారిని కార్పరేషన్ సభ్యురాలిగా నియమించవలయునని ప్రభుత్వమువారిని కోరుచు కె. వ్యాసారావుగారు తీర్మానమును ముపపాదించిరి. తీర్మానము ఆమోదింపబడినది.

అంజిటితో సభ ముగిసెను,

ప్రకటన

నా సోదరుడు మెట్ట సీతారామకృష్ణ నాతో విభాగ మగుటకు వచ్చునని చరాస్త్రీయత్రము పంపుకొని మిగతాస్త్రీరాస్త్రీ బుణములు పంపుకొనుటకు కలిసి రాక మాపినది. ఇది అగు బ్రహ్మశ్రీ మెట్ట వెంకటసుబ్బయ్యకృష్ణ గారి యొక్క దుస్సలహాలకు లోబడి లోకల బాకీలు యొగవేసి, అక్రమపు లాభముపొంది నా వొక్కనిమీద కీ బుణములు వడవేయకలేనని దీని “Undivided share of property” ని ఆస్వాదించుము చేయవలెనను తలంపుతో యున్నాడు. మా సోదరుల కుభయలకున్న, మా పినతండ్రిగారికన్న భాగము లింకను విడి యుండలేదు. మా వుభయల బాయింట్లు కుటుంబ బుణములు తీర్మానముకానిది, సీతారామ కృష్ణుల యెగురున్నా సదరు ఆస్తిమీద జరిగే తాకట్టు విక్రయములు మొదలగు యొక ఆస్వాదించుములు చెల్ల నేరవనిన్ని ముందు వల్ల గొణిగా తెలియచేయడమైనది.

పోంకి
హరిమణం బెనవాడ } మెట్ట వెంకటేశ్వరకృష్ణ
1-5-22

వాతావరణస్థితి

1:22-వ సంవత్సరం మేసెల 10-వ బుధవారము.

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	అల్పవర్షావృష్టి x 24 గంటలలో	అల్పవర్షావృష్టి x 24 గంటలలో	కరము x 24 గంటలలో	వర్షం 1-వ తేదీనుండి వర్షము	వర్షం 1 తేదీ నుండి వాతావరణము
విశ్వం రియా సా ట్	87.5	74.2	0.45	8.26	...
పోర్టు బ్లెరు	88.0	78.1	0.14	12.86	5.69
స్టిప్పురు ద్వీపము
దైమండు ద్వీపము	90.0	82.4	...	2.69	2.75
సాగారు ద్వీపము	89.4	81.6	...	0.82	2.35
గోపాలపురి	90.0	82.0	...	0.18	1.32
కోరాపుట్	97.2	68.8	0.07	0.96	2.02
విశాఖపట్నము	87.9	82.0	...	0.6	1.14
కాకినాడ	93.4	79.8	...	0	0.89
మచిలీపట్నము	94.1	80.2	...	0	0.73
గుంటూరు	99.5	79.1	...	0.48	0.98
నెల్లూరు	97.8	79.1	...	0.30	0.49
మద్రాసు	91.2	79.5	...	0.16	0.68
కడపూరు	93.8	80.6	...	0	0.77
నాగపట్నము	90.6	79.9	...	1.62	0.97
పాంబన్	91.2	81.5	...	0.98	1.94
టింకోవలీ	98.2	70.7	2.90	6.14	...
కోళంబో	88.6	74.1	0.95	11.57	12.90
రియవేంద్రము	87.2	78.0	...	4.39	6.45
కోచ్చిన్	91.4	75.6	0.07	5.55	6.90
కాలికట్టు	91.8	74.6	0.70	2.13	5.24
మంగళూరు	91.0	77.3	0.03	5.01	1.76
మేర్కార	78.8	68.5	...	6.03	8.74
కార్వార్	91.5	80.5	...	0.75	0.51
రత్నగిరి	88.9	77.0	...	0.02	...
బొంబాయి	92.7	78.8	...	0	0.05
హైదరాబాద్	104.5	79.2	...	0.41	1.17
రైచూరు	107.3	81.1	...	0.70	0.90
అనంతపురము	104.3	79.9	...	0.08	0.90
బళ్లారి	105.3	79.2	...	0.75	1.30
కర్నూలు	107.2	85.4	...	0.20	0.98
కడప	106.2	82.8	...	0.50	0.63
హన్మమ్	88.7	67.9	0.18	5.19	8.72
బెంగళూరు	90.7	68.6	0.03	3.11	2.40
కోడై నార్	67.6	5.2	1.23	4.52	6.33
ఉదకమండలము	72.0	52.8	0.84	2.76	5.06
కోయంబత్తూరు	97.8	68.6	0.25	0.92	2.30
యేలూరు	102.8	79.8	...	0.60	2.21
నీలము	100.9	69.8	1.84	2.65	3.26
తిరుచనాపల్లి	103.1	77.0	...	1.78	2.70
పరక్కాళై	102.9	80.0	...	0.74	2.36
చదురు	103.2	79.8	...	2.10	3.10
తిరునల్వేలి	4.67	3.21

పైద రాబాదు, పర్యవేక్షించువారు మేములు స్వల్పముగ గలవు. బొంబాయియందు శేవు. మిగిలిన ప్రదేశములలో నొక మాదిరిగ గలవు. సర్కారులు దక్షిణము, హైదరాబాద్, బొంబాయి లందార్లైన తక్కువ. మైసూరునందు సాధారణముగ గలదు. మిగిలిన ప్రదేశములలో అధికము. సర్కారులు, దక్కను, పైద రాబాదు, బొంబాయిలందు వేడిమి మామూలుగ నుండెను. పశ్చిమ తీరము, పర్యవేక్షించువారు తక్కువ. మిగిలిన ప్రదేశములందు మాత్రము. కోరాపుట్టు 7 కోయంబత్తూరు 25, కోచ్చిన్ 7, కాలికట్టు 7, మంగళూరు 2, అన్నాము 13, ఉదకమండలము 64 నెంబరులు, నీలము 1-84, కోడాయికనాలు 1-23 అంగుళముల వర్షముగలదు. అచ్చటచ్చట వర్షములు గురియును.

ఎస్. ఆర్. యు. సావూరు.

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

ఈ నెల 20 వ తేదీని లికానిన సర్కారుగాక బొంబాయి నుండి ఆంగ్ల దేశమునకు బయలుదేరినందుకు. అచ్చట దేశభవన చేసినప్పుడు ప్రారంభమున అతడు తిరిగి స్వదేశము చేరును. ఈలోగా కుమార మహారాజుగారు రాజ్యము చేయుదురు.

జాబులు

హిందూ యువతీసంఘ సంస్కరణము

హిందూ యువతీసంఘము, ముఖ్యముగా వేశ్యా సంఘములను, జరుగుచున్న కృత్యములను మార్పు జేయుటకుగాను, "హిందూ యువతీసంఘ సంస్కరణ పత్రిక" యను నొకపత్రిక ప్రకటింప బునుకొనియున్నాను. ఈయుద్ద్యమమునకు, కొందఱు ప్రముఖులు ప్రస్తుతి విరాళము లొసంగి యున్నారు. గాన, ప్రతిసంఘ సభ్యులను, చందాదారులను, గౌరవులుగాను, రాజపోషకులుగాను నుడుటయేగాక, తమ సభ్యులగుట ప్రోత్సాహపరచి, చేయూత నొసంగ ప్రోత్సాహమును ప్రకటింపబడెను. గాన, ప్రభుత్వోద్యోగులు గూడ, ప్రోత్సాహముగా నుండ ప్రార్థించుచున్నాను.

యామినీపూర్ణ తిలకమ్మ,
1/10 ఆళంకాతెప్పిపేటి, టిప్పికేన్, మద్రాస్.

యామినీనారక సంఘము-కర్నూలు

తీర్మానములు

శ్రీయుత కొండేపర్తి పుష్పయ్యగారిని, శ్రీయుత ముగ్ధా తిలకమ్మ పంతులుగారిని ఈ సంఘములో సభ్యులుగా ఎన్నుకొనడమయినది.

శ్రీయుత ముగ్ధా తిలకమ్మగారిని సహాయ కార్యదర్శిగా ఎన్నుకొని, వారు కర్నూలు మకాములోనుండి, పచ్చేటకు నెల ౧ కి రూ ౧౦ చొప్పున గౌరవభృతి వాటికి ఇవ్వవలెను.

మిక్కిలీ వీధిలో కార్యదర్శిగారు నెల ౧-కి ౧౬ రూపాయల చొప్పున బాడుగకు తీసుకొన్న యింటిని ఈ సంఘముచేక్కు ముఖ్య కార్యదర్శిగారు యుపయోగింపవలెను.

జైను నివారణకుగాను అఖిలభారత సంఘమువారు రెండువారు పంపిన వైకముల ౧౧,౦౦౦ రూ ఇదివరకు రక్షింపు సంఘమువారు పంపినందున, చాకగా దూది దొరికే కాలంలో కొనుటకు వీలు లేకపోవుటచేతను, ఇట్లు జైను విశేషముగా నుడుటచేతను, సదరు వైకములో అభివృద్ధి ౧౦,౦౦౦ రూ అయినను మంజూరుచేసి తక్షణం పంపవలెనని, రాష్ట్రీయసంఘమువారిని కోరడమయినది.

ఈ సంఘముయొక్క వైకము యావత్తు కోశాధికారిగా, తిరుపేట కర్నూలు డిస్ట్రిక్టు సెంట్రల్ కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంక్ గా యూనియన్లోగాని, కర్నూలు కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంక్ బ్యాంకింగ్లోగాని, దీపాజిత్ చేసి, అవసరమునబట్టి వైకము, బ్యాంకులోనుండి తీసి యిచ్చుచుండవలెను.

బంధుగుల నారాయణమూర్తి

మేడం వెంకయ్య

గరికపాటి వెంకన్న

గూడూరి రామచంద్రారావు

వేశ్యాసంఘ సంస్కరణము

2-5-22 తేదీని ఆంధ్రపత్రికలో "వేశ్యాసంఘ సంస్కరణము" అను వ్యాసమును భాస్కర గొపాల కృష్ణమూర్తిగారు (కర్నూలు) వ్రాసిన స్వాగతములను జదివితినీ. వీరు వ్రాసిన సంగతుల చాలవరకు ఆమోదింపదగినవే గాని, వేశ్యాసంఘములో ప్రముఖులగు పురుషులు తప్పించుకొని, తిరుగుచుండెదవ్వుడు భీష్మము, పట్టుదలయుగల యొక స్త్రీ ఇంతికార్యభారమును తీర్చి వేసి నిడుకొనుట ఆశ్చర్యమైన సంగతియే. అయినను ఆమె ముఖ్యముగా వేశ్యాసంఘములలోను హిందూ యువకులలోను జన్మించి, అతిబాల్యవివాహములు వైద్యకమైనదిగా బాధింపబడుచున్న, కూడా సంఘసంస్కరణము లొసంగి విద్యాభ్యాసము జేయుటకును, హిందూ యువతీసంఘ సంస్కరణ పత్రిక "యను నొకపత్రికను స్థాపించి కొలదిదినములలో ప్రకటింపబునుకొని యుండెను. ఇందులకు అన్ని సంఘముల వారు చేయూత నొసంగియు నొసంగ తలచియున్నారు గాన వేశ్యాసంఘసంస్కరణలో, స్త్రీ పురుషులును ఇతరసంఘసంస్కరణలో స్త్రీ పురుషులును తోడ్పడుదురుగాక.

యామినీపూర్ణ తిలకమ్మగారు పత్రికాసాధన జేయుచున్నామని, హిందూ యువతీసంఘ నొక యాశ్రమముగాను, వేశ్యాసంఘమున జేరువారు ప్రభుత్వపాఠశాలలో కూడా విద్య నభ్యసించవచ్చును. ఈ యుద్ద్యమమునకు ఆమె పురుషులు చేయూత నొసంగి యుద్ద్యమాభివృద్ధి జూచియుండుగాక.

యామినీపూర్ణ తిలకమ్మగారు ఉద్యమాభివృద్ధిని బొందించుటకు, తోడ్పడుటకు ఆంధ్రపత్రికను ప్రచారము చేయవలెనని యున్నారు.

వి. యస్. నారాయణ.

మితవాదులకు బహిరంగలేఖ.

సంస్కరణములు నిజమైనవా? అవాస్తవమైనవా?

మీరు సంస్కరణములవై మనసునిల్పి కాననసభల ప్రవేశించితిరి. ఉద్యోగముల నంగీకరించితిరి. సంస్కరణముల పనిజేయించితిరి. అయ్యలారా! మీరిప్పుడు స్వప్నముగ, నిజముగ, కాననసభలలో నేమిలాభమును బొందితిరో మాకు జెప్పడు.

(1) వెంటబడియైనను నై నీకవ్యయును తగ్గింపగలిగితిరా? లేదు. అది అక్కడక్కడకు వెరుగుచునే యున్నది.

(2) ఎన్నెన్నియోవాదముల సల్పి రెయిల్వేభర్తు తగ్గింపగలిగితిరా? లేదు అది అక్కడక్కడకు మితిమీరిపోవుచున్నది.

(3) ఇండ్లందులో జేసినటుల రైలుచార్జీలను తగ్గింపుమని రైల్వేఅధికారులను ప్రోత్సహింపగలిగితిరా? లేదు అవి యింకను ఎక్కువచేయబడినవి.

(4) ఇండియాలో పోస్టులచేట్లు ఎక్కువగాకుండ ఆపగలిగితిరా? అవి ఇండ్లందులో తగ్గింపబడినను ఇవట నటుల జరుగలేదు.

(5) ప్రభుత్వమునకు ఆదాయమును సమకూర్చు రైల్వేలును, పోస్టాఫీసులును, కష్టము చేల పొందుచున్నవో కాణములను మీరు గట్టించగలిగితిరా?

(6) మీరు మంత్రులనుగల్గియు, విద్యను అభివృద్ధిపరచి విస్తరింపజేసి, అందఱును అందుబాటులో నుండునటుల జేయగలిగితిరా?

(7) ఒక్కచోట నైనను ఉచిత నిర్బంధ విద్యను స్థాపించగలిగితిరా? లేదు. అది గయకార్యము, ఇప్పుడు నైజాము వారు మాత్రము చేయవలసినపని.

(8) కాననసభలలో నైనను, వ్యవసాయము, సాగు విషయమై యేమైన జేయగలిగితిరా? లేదు. అది మైనాను, గాల్గియురు మహారాజులపని.

(9) ఈ దేశములో కరవురాకుండ భోజనద్రవ్యముల యెగుమతిని ఆపగలిగితిరా? లేదు. అది కచ్చిమహారావుగారు ధర్మముగ లాభకరముగ జేయవలసినపని.

(10) వి. సి. యస్ నిల్వలనుండి డయరు ఓడ్డయరు మున్నగునంటివారిని తొలగించగలిగితిరా? లేదు. "కుమింపుడు. మరచిపోడు."

11. లాయడుబార్డిగారి ప్రతిపలనపూర్తి జేయుడని ప్రభుత్వమువారిని నిర్బంధపెట్టగలిగితిరా? సరే మేముచేతనే సంతపించెడిమి. ఎట్లు, ఎప్పుడు, ఎక్కడ జేసితిమో సామర్థ్యగారు బహులరచెదరు.

12. కాంగ్రెసువారు 36 సంవత్సరములకుండియు, కోరుచున్నను, న్యాయ, కార్యనిర్వాహకశాఖలను రెంటిని పేరు జేయగలిగితిరా? లేదు. మితితీర్మానమునకు రాజప్రతినిధి యంగీకరించెను. నైజాము ప్రభుత్వము ఒక్కసంవత్సరములో 45 రాజ్యములో నీ సంస్కరణమును జేగలేదు.

13. హాల్సువు గారిని ద్వీపాంతరవాసముంపుట న్యాయ సమర్థమేనా? కాదనిసరే నారాయణకౌశలవత్సరముచేపెను. మీరేమిచేసితిరి అయ్యలారా?

14. నిర్బంధవిధానము న్యాయసమర్థమేనా? వార్తాపత్రికలు, ఉపన్యాసము, సంఘ నిర్మాణములపైగల ఆటంకములు నాగరకప్రభుత్వములో తగినవేనా? లేదు. అయితే మీరు స్వాతంత్ర్యమునకేమిచేసితిరి?

15. విదేశములలో నున్న భారతీయులగతి యేమి? కన్యా కాలనీలో గొంతుపినుకు విధానముమాట యేమి? కాస్త్రీగారు తమతయ్యనిమాటలతో దానిని చక్కబరువగలరా?

దయయుంచి మీరు కాననసభలలోను మీమీ యుద్యోగములలోనుండియు నేమిచేసితిరో స్వప్నముగ జెప్పడు. అందు పనిమీలినవారుగను, తుద్రబుద్ధిగలవారుగను, అస్వాధీనులుగను, ఒకరు చెప్పినటుల నడుచుకొనుచు సహించియుండలేదా? మీరు మీ ఉద్యోగములకు రాజీనామా నియ్యవలసినపుడు, వానినే పట్టుకొనియుండలేదా? మీరు అధికారములోనుండి, బలవంతపెట్టి పనిజేయించుటయు, వ్యవసాయవారులు అన్నము లేక మాడుటయు, ఉపన్యాసకుల నిషేధించుటయు, లేఖకులు నిర్బంధింపబడుటయు, నాయకులు శృంఖలాబద్ధులగుటయు, ప్రచారములు జెయిల్లోనుండుటయు, భారతకోశము దివాలా దీయుటయు, జరుగనిచ్చెదరా? మిత్రులారా! దయయుంచి, ఆలోచించి మీమార్గమును సంస్కరించుకొనుడు. మీరు నిజముగ లిబరలుటకును జెందినవారా? కాస్త్రీలేవు పక్షము వారా? మీరు మాయసంస్కరణముల నంటియుండ గలరా? ఇంతటి యనుభవము గల్గిన పిదప

ఆకాశ నౌకలు

సంయుక్త రాష్ట్రముల ప్రయత్నములు

ఆకాశమున సంచార మొనర్చుగల యుద్ధనౌకలను నిర్మించుటకుగాను అవసరము లగునూచినల గావించ వలెనని సంయుక్త రాష్ట్రముల ఆకాశవిమానముల శాఖవారు విమాననిర్మాణకులను కోరిరి.

యుద్ధనౌకల వై బాంబుల వైచి ఆకాశమునుండి పోయటంకిని యుద్ధేశింపబడెను. ఇవిగంటకు 100 మైళ్ళ చొప్పున క్రిందకు దిగకుండ 8 గంటలకాలము ప్రయాణ మొనర్చుగలవు. అనగా తీరమునుండి 400 మైళ్ళ దూరమునకు జని యొక్కడను దిగకుండ తిరిగి రాగలవు. ఈ విమానములయందు ప్రయాణికులను బాగు మొదలగు సామానులును ఒక్కొక్కటన్న బరువుగల చాల బాంబులును, విమానములతో పోరాడుటకు ఫిరంగులును గూడ దీసికొనిపోగలవు.

లండనునందు భారతసంగీత పాఠకుడు

భారతీయ గానశాస్త్రజ్ఞులు లండనునందు విరోపియను సంగీతమును పాడుట బహు అరుదు. ఆలీఖానుగారు బరోడా నుండివచ్చి లండనునందు పెద్దసభయందు యూరపియను సంగీతమును పాడి సభ్యులప్రశంసను బడసిరి. ఇట్టివిషయములసామాన్యములు. ఆలీఖానుగారు తన సహజమగుదురుస్వరముతో పెద్దగారి ఒకెల్లోనుండి చక్కని కీర్తనను బాడిరి వారు ఇటాలియను భావయందు రచించిన గీతములు వారి కంఠస్వరమెంత మధురమో అంత మధురముగనే యుండును. ఈరెండును వారు నెవెడు సతీమణివద్ద నభ్యసించిరి. వీరు రాబోవు సంగీత పరిక్షాసమయములందు లండనునందు తిరిగి పాటకచ్చేరి జేయుదురు. వీరు ప్రాచ్య గానవిద్యయందు చాలగ్రంథముల రచించినను పాశ్చాత్య సంగీతములం దింకను గ్రంథముల రచించినారు.

కలకత్తానగరములో ఒక హెడ్ కాస్ట్రేబిల్ 8 వ తేదీ వాటి ఉదయమున ఒక తుంటరిచే తుపాకితో కాల్చబడెను. ఈ హెడ్ కాస్ట్రేబిల్ ఇంక ఇద్దరు పోలీసులతోగూడ గస్తీ చేయుచుండగా ఒక ఆంగడివద్ద ముగ్గురు నిలిచియుండిరి. వారిలో నొకడు భుగముమీద నొక గోనెసంచించి మోయుచుండెను. వారు దొంగలని సందేహించి, హెడ్ కాస్ట్రేబిల్ వారిని తరిమి, గోనెసంచించి మోయుచుండెనవానిని పట్టెను. తప్పించుకొన్న ఇద్దరిలో నొకడు ఈ హెడ్ కాస్ట్రేబిల్ ను తుపాకితో కాల్చగా నితనికి కాలిలో దెబ్బతిగిలెను. అతడు తత్క్షణమే వైద్యశాలకు దీసికొని పోబడెను.

వెదనందిపాడు ఫిర్యా నియోగిమహాజన విషయనిర్ధారణసభ, ఆన్లుపురు. స్వస్తి శ్రీ దుందుభిరామ సంవత్సర వైశాఖబహుళసప్తమి బుధవారము యీ ప్రాంతముందుగల నియోగి మహాజన బందరు. మేచేసి సంఘనిర్ణయ సంస్థానాధ్యక్షదపాతశాలవిషయ నిర్ధారణనుగురించిన విషయములను చర్చించుకొనుటకు పెద్దలయిప్పప్రకారము సదరు సప్తమిని నిర్ణయించుకొని యుంటిమిగాన ఆదినమునకు నియోగిమహాజనులు మేచేసి తమ అభిప్రాయమును వెలిబుచ్చెదరని ప్రార్థించుచున్నాడు. ఆన్లు పురి, రామకోటికర్ణకర్మ, కార్యదర్శి, దీక్షిత్ మందిరము ఆన్లు పురు, బాపట్లతాలూకా.

గూడ కాననసభలవై విశ్వాసము గలియుండగలరా? జాతీయోద్యమములో జేరక బైటనుండగలరా? ఉద్యమకార్యమును అలక్ష్యముజేసి ఖండింపగలరా? అటులజేసి భారతము నుద్ధరింపగలరా? లిబరలు పక్షముదారైనను మాడలేట్లయినను మీరు హిందూమాతయొక్క పుత్రులును పుత్రికలునై యున్నారు. కాంగ్రెసు మీ జాతీయసంఘము. కాంగ్రెసు మీ కందరతును కాజీయమాతగ నుండెను. కాంగ్రెసుద్వారా ప్రజలకోర్కెలు దెలుపబడు చుండెను. అందు చేరుచు, ఆకార్యక్రమములో పాల్గొనుడు. మనలోని లోపమును పూర్తిజేయుడు. మన యొక్క సంఘభావమే అధికా బలమును ఊచును. మన సంఘభావమే ధర్మమును సంపాదించును. మన సంఘభావమే స్వరాజ్యమును సంపాదించును. మీరు ఆలోచించి కాంగ్రెసులో మరల జేరెదరా? మన కందరతును భగవంతుడు సాయము జేయుగాక!

బాల్కరీప్రాంజీ భారూచా
(బాంబేకానికలునుండి)

కురుపాం రాజాగారి అభిప్రాయములు

పల్లెకొమ్మిడి వాస్తవ్యులగు మండ రామమూర్తి, కాసన శ్రీ విశ్వనాథంగారం శ్రీ కురుపాం రాజాగారి వ్రాసిన తేజస్సు, అందువలన ప్రత్యుత్తరమును కలిపి ప్రకటనార్థము మాకు శ్రీ కురుపాం రాజాగారు పంపియుండిరి. నిన్నటి ప్రత్యుత్తరము సదరు రామమూర్తి, విశ్వనాథంగారం శ్రీ కురుపాం రాజాగారి అభిప్రాయములు అనుభవక క్రింద ప్రకటింపబడినది. నేడు శ్రీ రాజాగారి ప్రత్యుత్తరమీ క్రింద ప్రకటించినారము. ఆ-ప-సం

నాచే బ్ర:టికమైన "స్వదేశీయులకు విజ్ఞప్తి" యను పుస్తకమున నచ్చటచ్చట విమర్శించుచు 9-4-22 తేదీని గల ఖాం మండలములోని దగు పల్లెకొమ్మిడి తాలూకా పాతపట్టణ వాస్తవ్యులకు మండ రామమూర్తి, కాసన శ్రీ విశ్వనాథంగారం వ్రాసియున్న పుస్తకమునకు నా సమాధాన మిక్రింద బొందు పరచుచున్నాను.

ఎట్టి కార్యములైన నేటికైన సందర్భము ఆనుభవము లేని వారలు యెట్టి బాధ్యతయును వహింపని కారణమున యెటుండి లోపముల నెఱుంగుచుండవచ్చును గాని తాము స్వ యమాం కార్య మాచరించునపు డిట్టి ప్రయత్నమునకు గడంగ జాలరు. అందు పాలనాబాధ్యత వహించినవారి కందరి కష్ట, సుఖములు విధితములు గాగలవు. ఇందుకు నిదర్శనము. గా. వి. మున్. శర్మగారు కద్రాసు కాసన నిర్మాణసభలో సభ్యులుగ నుండిన కాలమందు వారివ్యక్తి నెల్ల తెలియియుండుదురు. వీ రిండియా ఎగ్జిక్యూటివ్ కంట్ సభ్యులైనదికడ 1918 సం. రం నవంబరు నెలలో మద్రాసుకు దుపయ్యగించుచు కాచకార్యము లాచరించువారికి గలగు యిట్లుంటు సహజములనియును వై నుండి వానిని గవనించువారల కని దోషభూయిష్టములుగ గోచరించుననియును నూచించియున్నాను. కావున భారతీయు లు ప్రభుత్వమువారి వ్యవహారములను దోషములుగా నిర సింపి నిమిత్తమాపరమ జూచుకంటే వాకల కన్ని విధముల గడ యులై యుండుట మేలు.

2. ప్రభుత్వమువారు మనదేశమునకు దాదాపుగా 150 సంవత్సరములక్రిందట వచ్చియున్నారు. ఇంతటి కొలదికాల ములో నరికకుబూర్వ మిదేశ మొందిన ఘాతుకములు, బండి పోటులు, బలవన్మరణములు, దారిద్ర్యపుణలు మొదలగు హార కర్మములను రూపుమాపి నేటి కొక నాగరిక దేశ మనదగినయట్లు, కృషి వాణిజ్యములకును, ప్రజల సుఖసౌకర్యములకును, వలయు సౌ: క్యముల, నయోమార్గముల మూలమునను, లెంతివార్తలమూల మున నింక నెన్నియో యభూర్వ విచిత్ర యంత్రసాధనములచే గలిగించిన యీ బ్రిటిషుప్రభుత్వమున నింతకంటే నెక్కుడుగ నేటి నాగరికమును హిందూదేశము వాంఛింపుచున్నదో తెలియ రాదు. ఇంతకును నాగరిక మన నెదియో యోచింతము. బుద్ధి తులలచే నేర్పఱచుకొనిన ప్రయత్నముల తత్ఫలమున విజయమొంది తత్ఫలితము ననుభవించుచు సహృద్య స్వధర్మ ముల ననుసరింపుచు, మనకు గావలయునంతవరకు, విదేశీయుల మాగ్గములం ద్రొక్కుచు యుక్తము కృపణముగల్గి కార్య ములను నిర్వహించుటయే నాగరికము. ఇది ప్రజాయత్నమునై నాధారపడియుండును గాని, ప్రభుత్వమునై గాదు.

3. తేశమున నదిర్పము వృద్ధియొనడను ప్రశ్నమునకు నా యుత్తరము. ఎప్పుడైన పాలనాసౌకర్యముల ననుసరించి భర్తము నిక్కాతి నే యుండును. ఆధర్మములు ప్రజల వర్త నలనుబట్టియు, దేశ, కాల, పాత్రతలనుబట్టియును కొన్ని మా ర్పులను జెందుచుండును. అట్టితలే యవి ప్రవాసప్రతి కర్మచక ముగనో, సంపత్తికముగనో, యుండవచ్చును. గాని నిజముగ గట్టి మార్పులు పరిపాలనమువలన గాక, ప్రజావర్తనములక గలగునని యోచించుటయే యుక్తము.

4. ప్రజలు కల్లుసారాయిలు త్రాగి మతిమీసలై వత విచారకూన్యలై యున్నారని వ్రాసిన యంశము యథార్థమే గాని యిది ప్రస్తుత పరిపాలనమువలన గలిగిన యనర్థము గాజాలదు. త్రాగుడు మొదలగు మత్తుపదార్థములు నాడుకచేయుట దురభ్యాస మనియు, దానివలన జాల గడ్డములు గలవనియును మన ప్రభుత్వమునా లెట్టిగి దేశమున రూపుమాముటయే పర మాధిగ నెంచి యది వలదని యుద్ఘోషించుటకు కరపత్రము లను పట్టిపెట్టి బీదో మూలముగ ప్రబురించితి.

ప్రాఫెసర్ హడ్జ్, హడ్జ్ ప్రెస్ మొదలగు మహో దాదులు కూడ నిజ దురభ్యాస మని ఖండించుచు దీనివలన గలగు నష్టములు ప్రజలకు బోధింప బుస్తకములువ్రాసిరి.

ఆచార్యకాలముక్రిందట నీ దురలవాటును మనదేశమున రూపుమాపుటకు ఆమెకొనుండి పుస్తకపుట్టు బాకనో అను నాతడు మనదేశమునకు వచ్చి మనకు జాల బోధించెను. ఈ బోధనము లిట్లుండ నీ మలవాటులు పూర్తిగ రూపుమాయు కొఱుకు కల్లు సారాయి గలవందు మొదలగు మత్తుపదార్థముల వై విస్తరించి పుట్టుటకూడ దిగించియున్నాడు. ఇంతకేసినను ప్రజల తిరులవాటులనుండి దూరముగావండియంశము మనము గుర్తించుచున్నాము. ఇట్టి యలవాటులు మానుకొను గడుతే శము ప్రజలభావముల నంకురింపజేయునని గాని హితబోధ నములవలన గాదు. సహాయనిరాకరణావలంబు తిరులవాటు లను దేశమందు గానరాకుండ జేయుటకు తమ శక్తివంచనలేక, కల్లుసారాయి దుకాణములను గట్టిప యత్నించియున్న నీ దురభ్యాసములు రూపుమాయక బోవుటయే గాక దుకాణము లు గట్టియటచే నిట్టి దురభ్యాసముల కలవాటుపరచి వారల కీ మధుషాసములు ధారాశముగ జిక్కుకబోవుటచే వారు వాని ని విస్మరింపలేక దృష్టియంతయు త్రాగుడునై నిల్చి యెట్టుకేలవ దానిని సంగ్రహించు నెందుటవలన మునుపటికంటే యీ దుర భ్యాసమందు వారి కభిలాషము పెచ్చగునుగాని తగ్గజాలదు. మొత్తమునై సహాయనిరాకరణవాదుల ప్రయత్నములచే ప్రభు త్వమువానికి తొంతరబడి నష్టము గలిగినదిగాని త్రాగుడు దుర భ్యాస మునుగంటదేని యూహించవచ్చును.

5. పూర్వపురాణాల పరిపాలనమందైనను ప్రస్తుత పాలన మందైనను దేశాభివృద్ధి యంతయు పాలకపాలితులచేత సను విభిగత్వ మొంది యుండెడిది. ప్రజాహితమునకై రాజులను ప్రభుహితమునకై ప్రజలను బాటుపడుచుండిరి గాన బూర్వ కాలమున దేశమున వృధాంధోళనములు లేకుండెడిది. ఇప్పు డన్నో ప్రభుత్వమువారు ప్రజాహితమునకై వలయు మార్గములు చూపుచున్నాను ప్రజలు సక్రమాభివృద్ధిని గోరక వానిని నిర సింపించుచే మనదేశమున నభివృద్ధి నిపులముగ గానరావచ్చుది.

6. మనదేశములయొ మొత్తముమీద పండుచుండగా నేమియు ఒంపినదేశపు ప్రజలు కాశకాండకులూ నాశ్వర్య మేమిచ్చుది యను ప్రశ్నమును గొంత జిక్కుచుచున్నాను.

మనదేశ మెంతపండుచున్నను మనకు గావలసి మనదేశ మున బండ్లని పంట లెన్ని యిత దేశముల బండ్లతేను. స్థలభేద మొంచక జనోపయోగములైన వివిధ వస్తువులను మానవు దుప యోగించుటయే కదా. దైవస్వయము. ఆచార్యకాలముక్రిందట జరిగిన పవ్యమహాయాధ్యయన ప్రజలన్న మలేక మలచల మాడు చుండు సమయమున మనదేశ మీ దైవ నిర్ణయము ననుసరించి నందున మనము కొన్నియిట్లు: దులకు బాల్పడిన మాట గత్యము. ఇది కాలవైవిధ్యము ననుసరించి తటస్థించినది. ఇట్టి విధే దము లిట్టి వివరీతనయములలో సమమామయ నే యుండును. కొన్ని సౌకర్యముల కిరరదేశసహాయపేక్ష మన తిండుట సహజమే గనుక యిట్టి సంకట సమయములలో లోకముతో పాటు మనమును భాగస్వాములము గావలసివచ్చును.

7. అంతయు వారిచేత నే యున్నది. మన కెట్టిహక్కు ను లేదను ప్రశ్నమునకు సమాధానము.

సహృద్యముగ నొక పాలకునిచే బాలింపబడుట కల టు పడిన యీ హిందూ సామ్రాజ్యమందలి హక్కు లన్నియు పాలకునియం దుండుటయే యీ దేశస్వాభావికము. ఇప్పు డా పూర్వధర్మము కద్దుచేయబడునని యిది ప్రజలయద్వప్తము. ఆ సేతుహిమాంల పర్యంతము గల యీ హిందూదేశము సాటి దేశములవలె గాక వివిధదేశములు గల కితోష్టస్థితులచేతను పలు భావలచేతను నేరుచేత మతములచేతను వివిధాభిప్రాయములతో డను బలుతెరంగు లగు సస్య ఫల ఖనినాదులచే బరగచున్నది. సహజముగ నిట్టిదేదములు గల దేశమునకు వివిధ విధానము లతో గూడి: పరిపాలన మేకచ్ఛబ్దాధికతే గావలయు నశయము గలదు గావున సహసామ్య స్వతంత్రపాలన మీ దేశమున కుపచరింపజు. ఒకప్పు డట్టి పాలనమే సిద్ధియైనది దేశమంత సాంఘికాభిప్రాయములు దడనుగుణ్యమయై ప్రవ ర్తింపవు. కావుననే హిందూదేశము దైవికమునో లేక మాను వమునో ఒక బాలకునిచే పరిపాలింపబడుచున్నది. ఇట్లున్నను ప్రజలకు గ్రహముగ స్వాతంత్ర్య మొసంగుటయే ప్రభుత్వ భర్తముగావున 1921 సంవత్సరమున మాంసంప మమ్మనర్థ సం స్కరణము లాచరణలోబెట్టి తన్మూలమున ప్రజలకు స్వతంత్ర పాలనము నెఱింగింప పాలకు లభింపించిరి కాని వారి కడ్డు గట్టులగు పలుదెరంగల ప్రజలు నిలచుటచే నింకను క్రమవిజ యము గాంచక స్వతంత్రపాలనాసౌకర్యముల నెరుంగకుండుట విచారకరము. పాలకులు మనచేత నిడిన క్రమముక్తము

లగు హక్కులను నిరసింపుచు నన్నీ హక్కులు వాతంత్రమున్న వని పతిపించుట మేలుగాదు. కావున భారతీయులు ప్రభుత్వో దేశమును గమనించి క్రమవిజయ మొందుచునీ నమ్మకమున్నాను.

8. బంగారు వెండినాణెములు వాడవలసిన తేశమున తోలుముక్కలకంటే నగ్గానమైన కాకితములు నాణెరూప మున వాడబడుచున్నదను ప్రశ్నమునకు ప్రత్యుత్తరము:—

భూమిలో దొరకదు బంగారు, వెండి మొదలగు ను త్రేమ లోహము లరుజుగ జిక్కుచున్నందున బూర్వమునుండి ము వాణిజ్య బాహుళ్యమునకు జాలగండున మనవారి లోహ ముల నడంగ నగల రూపమున భరింపవలసి వచ్చు సమయమున తీనిని బాహుళ్యముగ నాణెరూపముగ మార్పుటకు వీలుగాకనే నేటికి మనదేశమే యనగల ప్రపంచమున నితరదేశములలోగూ డ సర్వజనసామాన్యోపయోగమునకై కృషి వాణిజ్య సౌకర్య మున కనుసూలముగ కాకితములే నాణెరూపముగ వాడబడు చున్నది.

9. ఇక చనకర్తవ్యము:—

మనదేశమునకు స్వతస్సిద్ధమైన యనకాశములనుబట్టి వ్యవ సాయము ముఖ్యమైన యాధారముగ నేర్పడగలదు. అట్టి వ్యవసాయ మీనాటి కాస్త్రుజ్ఞుల పరిశోధనమునుబట్టి యభివృద్ధి జేయుగలిగి:చో మనదేశకార్యద్రుయ రూపుమాపుటయే గాక, ముతర దేశములకుగూడ సర్వసహాయములను జేసియుండుము. కటిక బీదలకు నూలువడుకుట యొకవిధమైన యాధారమేగాని యది వ్యవసాయమువలె, నీనాటిప్రజల యనగరములకు సహాయ ము జేయజాలదు. అదియునుగాక నీదేశములో చేతిశ్రేతో తయారుకావలసిన బట్ట లెంతయో కాలమున కెంతయో పియ మగు భ:కు, మనదేశమునాటివాడుకకు లభించును. మనమితర దేశములలో యంత్రసహాయమున జేయుచుండి:జట్టులు గట్టినంత జూతమున మనకు శేతగాక నితరదేశములవై నాధారపడియుం డుటగాదు. గాని తన్మూలమున మనకు దౌకధర్మకు జట్టులభిం చును. ఈ దేశదారిద్ర్యమును పాపుటకు నితరదేశములలోపాటు పురోభివృద్ధి జొందుటకును, మనదేశమందు పాశుకొనియున్న వ్రాన్యభావమును బోగొట్టి యన్యదేశవాగిరికతను, విద్యలను కట్టుబాటులను జవియించి, మనయాతరణకు దగినట్లు సన:డిం యలంబించి పురోభివృద్ధిని జొందవలయునేగాని, సహాయ నిరాకరణతీక్ష నూని,యహింసానాత్రము ననుసరించి, యంతరలకు బోధించునంత మౌనమున యనగరమగు నుపయోగము మన మొందక పోవుటయే గాక, క్రమపరిపాలనమునకును నెమ్మదిని భంగముగలిగించి, తుదకు వృధాంధోళనములపాటుగావలసివచ్చు ను. కావున మనవారు ప్రభుత్వకమాధికారమునకు విధేయులై ప్ర భుత్వమువారు ప్రసాదించిన సంస్కరణములమున సత్వర స్వకార్యమును బడలించుచునీ హిమాంతోపదేశమును మదీయదేశ సోదరులను మఱియు: సా హెచ్చరించుచున్నాను.

వి. యన్. సూర్యనారాయణరావు,
శ్రీ కురుపాం జమీందారువాడు.

ఆంధ్ర సేవాసంఘము - కాకినాడ.

రాజమండ్రి చింతామణి థియేటరు హాలులో
10-5-1922 తేదీ బుధవారము

లవ - కు శ
ప్రదర్శింతురు.

పి. వి. హనుమంతరావు,
కె. కృష్ణమూర్తి,
జాయింటు సెక్రటరీలు.

The Y. M. H. Club Cocanada.
శ్రీ యువజనాసంఘసభ్యులు కాకినాడవారు

బెజవాడలో శ్రీమైలవరం

పాలభారతీసంఘమువారి హాలులో
13-5-22 శనివారమునంచి నాటకములు ప్రదర్శించు

13-5-22 శనివారము కృష్ణ లీల త్రురు.

15-5-22 సోమవారము ధ్రువవిజయము

పురుషోత్తము: రూ. 3, 2, 1, 0-8-0
టిక్కెట్లు:— శ్రీలకు: ,, 2, 1, 0-8-0
సా. శేషగిరిరావు, కార్యదర్శి.

(86)

జెజివాడ మ్యునిసిపాలిటీ

జెజివాడ మ్యునిసిపల్ ఎన్నికల ఫలితములను మొట్టమొదటగా ప్రకటించుచున్నది. ప్రతిష్టాపతనమునకు ప్రయత్నించుచున్న ఆయనకు వాతావరణమును అనుకూలముగా చేయుచున్నది.

తమ గౌరవము వాటిని ఒక సంవత్సరమునకు కాలము కాన్సిలులోనే ఉండి ప్రజలయొక్క సహజమైన ఆదరమునకు అర్హులగుటకు కలిగించినందున కొత్త ఎన్నికలు జరుగవలసిన అవసరమును సాధించినందున వారిని ప్రజలకు బోధించినందున వారిని జమీన్దారులైనది. ఎన్నికలు జరుగవలసిన మొట్టమొదటగా ఏమిటా కాన్సిలు వారిని నానుకూలముగా చూచుచున్నది.

వాటిని కాన్సిలు ప్రజలకు గుర్తుచేయుచున్నది. వారి కష్టములను గుర్తింప జమీన్దారులు అనుకూలముగా, తమ కోరికలను సరిగ్గా ఎన్నికలు జరిగినచో తమకు కష్టములు మాటయే లేదని వారు తెలియించుచున్నది.

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా జాతీయ సంఘము

అధ్యక్షుల వ్యవస్థ

గౌరవ ప్రచురణ

గౌరవ సభ్యులు ఏప్రిల్ నెల

Table with 3 columns: Name, Position, and Amount. Includes names like 'జనమల రాజు', 'కొండారెడ్డి', etc.

మౌ చ్చ రి క

శ్రీ దక్షిణ వల్లూరు సంస్థానాధీశు లగువారి పార్టీషను దావా ఆపు చేయబడి నదరు కుమార రాజాగారి తల్లిగారిని మైనరు వాటాకు రాజాగారి వాటా తల్లి గారు చేయు ఋణములు చెల్ల బడవు గనుక ఇదివరకు ఆ మైనరు వాటామీద తల్లిగారికి పెట్టుబడి పెట్టినవారు తిరిగి పెట్టుబడి పెట్టితే రాజాగారికి గాని వారి కుమారుడు గారికి గాని యెట్టి విధముగా బాధ్యత లేదు.

Advertisement for 'ప్రస్తుత కాలమునకు తగిన పలురకముల' (Products suitable for the present time) featuring various goods and prices.

Advertisement for 'Doctor V. Seshagiri Rao garu' located at 26, Vallabha Agraharam, Triplicane High Road, MADRAS.

Advertisement for 'ప్రతియుంటిలో నుండవలసిన సిద్ధాపథముల నేల కొనలేదు?' (Don't miss the land for the Siddhapatham you need in every house?)

Advertisement for 'వేమన' (Vemana) featuring a portrait and text about a collection of poems.

ERASMIC

ఎరాస్మిక్ నబ్బులు (స్నానమునకు)

దేహసౌందర్యమునకు అత్యవసరముగ తగియున్నది. అందముగ నుండగోరు నారీరత్నములకిది యొక ఆహారము. బలమును చురుకైన దుఃఖములను బాటద్రోలి దేహమునకు సువాసన నిచ్చును. దేహముయొక్క కాంతి వర్ణింపగలదు.

ఇటువంటి సబ్బులను జూచి మోసపోకండి!
అన్నిపావులలో దొరకును. (ఇ)

THE
Kalapatharu Ayurvedic Works
FOUNDED AND DIRECTED BY
**MAHAMAHOPADHYAYA KAVIRAJ,
GANANATH SEN, SARASWATI M A., L M**
Are you in the Full Glory

OF
Manly Strength (8894)

If not you are in urgent need of radical
remedy to regain your strength and

Manly Power Try

BRISHA JOGA

Prepared on the basis of the Makaradhwaj,
Gold, Musk, etc., in assimilable form
It Guarantees Results

It quickly renews VIGOUR and VITALITY
and restores power of SUPER-MANHOOD.

Price one Phial (to last 30 days)

Rs. 6-4 Per V. P. P. Rs 6-10.

94, Grev Street, CALCUTTA

అమృతాంజనము

తలనెప్పలకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.

ఇతర ఏ విధమైన నెప్పలను కూడ

మా అమృతాంజనము వాడినంత

మాత్రమున నయమగును వెల 0-10-0 అణాలు.

జగత్ప్రసిద్ధి జెందిన దివ్యాంజనము

పంచభాష చీటిచూచి కొనిన మోసము గలుగదు.

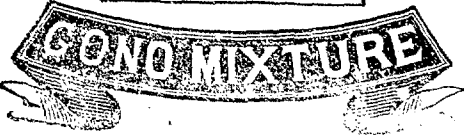
ప్రతియింట నుండదగినది. గొప్ప గొప్పవారిచే

వేలకు వేలు యోగ్యతా పత్రములు పొందినది.

అమృతాంజనము దివో. నుదరాసు బొంబాయి.

POLINES

18 సంవత్సరముల నుండి చాల ప్రసిద్ధి జెందినది.

ఈ ఔషధము గ నేరయో మొదలగు అన్ని విధములైన గమలకు గ్యారంటీగా చెప్పబడినది. ఇది నుప్రసిద్ధమైన వనమాలికలచేత మాత్రమే తయారుచేయబడినది. ఒక నో

తారు సేవించిన ఉపశమనము ఇచ్చును. 12 గంటల కాలములో వ్యాధిని అణిచి. అందు గోజులలో వ్యాధిని నిర్మూలము చేయును. ఇంతకు మించి వ్రాయబడినది. ఒక సీసానుండు తెప్పించుకొని సేవించినపిదప రోగులకి అనుభవముమీద గుణమున తెలియగలదు. పోస్టుచార్జితో సహా బుడ్డి 1 కి రు 3.7-0

తెండింటికి రు 6-10-0 మూడింటికి రు 9-12-0 మాత్రమే.

[8458] ఉత్తరములు యింగ్లీషులో వ్రాయబడి యుచితము

D. polines & Co
Chemists, No. 5 Hatimohan Roy Lane

Calcutta

ఆంధ్ర జ్యోతిషాలయము

జాతకము

(1) జాతక చక్రము (కుండలి) యొక్క నకలుగాని (2) పుట్టిన తేది, జనన కాల భుజియుగాని (3) జాతకునియొక్క జన్మ నామము, ప్రస్తుతపు కనుస్సు, మాకు ఉత్తరము వాయుసయముగాని, ఈ మూటిలో నేదియో యొకటి మాకు పంపినయెడల, జాతకునియొక్క రూపము, స్వభావము, శరీరాంగ్యము, భవనంపాదక, ఆయుర్దాయము, భౌత్యము, సంతానము, కళిత్ర పౌఖ్యము, ఉద్యోగము, జీవనము మొదలగు 25 సంతులు దాఖలా కొరకు వ్రాసి ముందుగా రు 1-4-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము. ఈ వ్రాసిన సంతులు సరిగా నన్నయెడల, జాతకుని యొక్క ఆయుర్దాయము ఆఖరువరకు జరుగజోవు ప్రతిసంగి ఫలములు, అనగా, మహాదశ, అంతర్దశ ఫలములు గల పూరా జాతకము, శాస్త్రసమ్యక్తముగా తయారుచేసి పంపెదము. పూరా జాతకమునకు రు 5 లు, అగును. పూరా జాతకము వ్రాయించు కొనువారు రు 2 లు, ఆధ్యాత్మ ముందుగా పంపవలెను. అట్లు పంపగానే జాతకము పూర్తిగా ఆఖరువరకు తయారుచేసి తక్కిన రు 3 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

సంవత్సరఫలము

మొత్తముమీద 1 సం॥ కు వరకు ముందు జరుగజోవు ఫలములు వ్రాయించు, నెలలవారీగా 12 నెలల ఫలములు వివరముగా వ్రాయబడు వి. పి ఖర్చులతో రు 1-4-0 లు అగును. దీనికి జన్మనక్షత్రము గాని, జన్మనామము గాని, మాకు పంపిన చాలును.

జాతకమార్పాండము

మొదటిభాగము

జ్యోతిషమందు ఏమియు ప్రవేశము లేనివారికి ఈ గ్రంథము మిక్కిలి ఉపయోగము. దీనినిబట్టి భూభవిష్యద్వర్తమానఫలములు అతిసులభముగా తెలియును. కావలసిన వారికి వి. పి. ఖర్చులతో రు 2-8-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

రెండవ భాగము

ఇది అమృతాంజనము సిద్ధముగా నున్నది. 300 పేజీలు. ఇందు లక్ష స్థూటము, గ్రహస్థూటము, భవస్థూటము, మధ్యలములు, పాదకపర్క, అష్టకపర్క, తాత్పర్యసహితముగా నుమారు 1000 ప్రమాణ శ్లోకములతోను, విశేషశాస్త్రములతోను ద్వాదశ భావఫలములు మహాదశ అంతర్దశ ఫలములును, ఇంకను ఆశేక గంతులతో మిక్కిలి నుల్లభ్యతైలి అత్యద్భుతముగా వ్రాయబడినది. దీనివలన అన్ని గంతులు పూర్తిగా తెలియును. ఈ గ్రంథము నచ్చనియెడల తిరిగి సొమ్ము వాపసు చేయుదుము. ఈ 2వ భాగమునకై యిదివరకు ధరభాస్త్రము : పంపినవారు తిరిగి మాకు వ్రాసినయెడల వెంటనే వి. పి. గా పంపెదము. దీనివల పోస్టుఖర్చులు గాక రు 2-0-0 లు.

అలస్యవైశిష్ట్య ప్రతులు దొరకవు.

ఆ కెల్ల వెంకట శాస్త్రి.

(8512)

గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు.

(గోదావరిజిల్లా)

తెల్లకుప్పలకు పూచీయైన

ఔషధము

చర్మమునైన యందు తెల్లమచ్చలు వైచూత వలన 8 ది:ములలో మాయమై పోవును. ఈ ఔషధము ఒక మహాత్మునిచే (తేజ మైన మూలికలచే తయారు చేయబడినది. మచ్చలు మాసిపోని ఎడల యిచ్చిన ధరకంటె రెండింతలు వైకము వాపనియ్యబడును. బుడ్డి 1-కి ధర పి. పి తో సహా రు 8 లు.

* త్రైములు అంగ్లాభాషలో వ్రాయవలెను.

(3400) The Aryan Nursery, P O Kamtau Darbhanga.

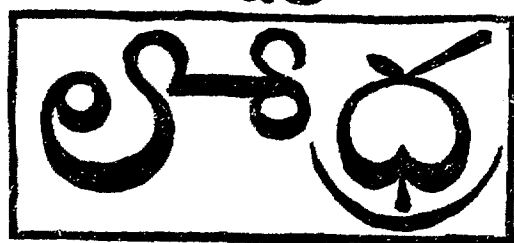
INDIA'S OWN VEDIC RISHI'S
GIFT FOR ALL AGES.

The 'proved best tonic for all unfit conditions of the Body Mind and Higher Centres. Stops Mind wandering, Forgetfulness and develops a magnificent never-forgetting Memory.

Makes you feel fit as a Prize Fighter all the day no disappointment. Price per phial Rs. 1/3, Dozen Rs. 16/8, Literature Free.

The Hindu Medicine,
Post Box No. 841, Calcutta.

కేసరి-రత్నత్రయము

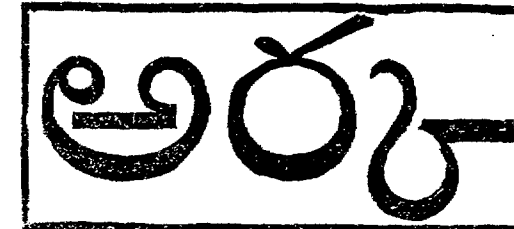

గర్భాశయరోగ నివారిణి:—శ్రీలత గలుగు ఋతుకాల బహిష్టికావంతుడు, ఆకాలబహిష్టి, మైలబాస్తీగాను తక్కువ కాను పోవుట తనుమరోగము, సంతానహీనత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, మాతికాజాతము, కీళ్లవొప్పలు, అరకాళ్లు, అరచేతులుమంట మొదలగు శ్రీల మర్మ వ్యాధులను తుడు ర్చును 12 బొమ్మ 8-0-0; 6 బొమ్మ 1-10-0

రక్తశుద్ధి వ్రావకము:—ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అశీర్ణము, కీళ్లవొప్పలు, మేహవ్యాధులు, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారింపి శరీరమునకు కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సు నిచ్చును.

12 బొమ్మ 8-0-0; 6 బొమ్మ 1-10-0,

సర్వజ్వరనివారిణి

దీనివల 6 బొమ్మ 2-8-0; 8 బొమ్మ 1-8-0; 1 బొమ్మ 0-8-0

కేసరి కుటీరం,

(166)

ఆయుర్వేద అనుషధశాల,
88 పోలీసు కమిషనర ఆఫీసురోడ్డు, ఎలంబూరు మౌనా

ది ఇన్ డెవెన్ డెంటు

ప్రేడింగు కంపెనీ

7 ఏ-ఫోర్టువీధి, బొంబాయి.

దూది, నాలు, బంగారము, వెండి, కాయధాన్యములు మున్నగువాటిలో వ్యాపారము నడపుటకు కమిషను పుచ్చు కొని ప్రతిజాగాలోను అమ్మకము చేయునట్టియు కొనుగట్టియు ఏజెంట్లు కావలెను వివరములకు బాలు వ్రాయవలెను. (57)

వనాషధిసరస్వరిల్లా

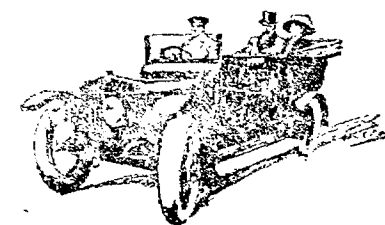
రక్తహీనతను రక్తముయొక్క శక్తికృతను పోగొట్టుట ముందు ఔషధిక గాంచినది. ధర 1-10-0

ఇండియా సిలోకానందు ఎన్నటికైనను తపోబాధిర్భు ప్రదితముగా పంపించును. (2978)

విలాసము వి. డి. సావంత్

నెం 144 ఫనసవాడీ, బొంబాయి

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల

ఈపాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు కట్టిక, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవరుగా తయారై స్ట్రెఫ్టికెట్టు గెనర్నమెంటు లైసెన్సు పొందగలరు. బస దొరకును. భోజనమునకు నెల 1-కి రు 16 లు చొప్పున చెల్లించవలెను. (11)

GALLEY'S MOTOR INSTITUTE.

Post Box No. 100, Kilpauk, Madra

భ్యాతి చెందిన ఆంధ్ర ప్రముఖులచే పోషించబడుచున్నది.
ది ఏషియన్ కమర్షియల్ అస్సూరన్సు కంపెనీ, (లిమిటెడ్)

ఏషియన్ అను యాభిమా కంపెనీ పాలిసిదారులకు మిక్కిలి లాభములను, సౌకర్యములను యిచ్చుచున్నది.
ఏషియన్ షిప్స్ లో ఎన్ డో మెంటు పాలిసి చెందుటయు ఆధారముల కలుగజేయుచున్నది.
మొదటిసారి మీ ముసలితమునందును, మరియొక సారి మీ అనంతరము మీ కుటుంబములకు ఎన్ డో మెంటు (రవ్వము) యిచ్చుచును. భీమా చేయించుకొనగోరువారు ముందుగా ఏషియన్ కంపెనీ వారి నిబంధనల మున్నగు విషయములను సాకల్యముగా చదివి తెలుపాలి తమ కిష్ట మున్నచోట భీమా చేయించుకొన గోరెదము ఇతర వివరములను ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాసి పొందగలరు.

జి. ఏ. ఎన్. రావు, బి. (Com)
చీఫ్ ఆర్గనైజింగ్ ఇన్ స్పెక్టరు,
నూతన నూనూరుపేట పోస్టు,

జె. కె. రాజారావు పంతులు,
కార్యదర్శి, మద్రాసు. (బ్రాంచి,
పోస్టు గుంటూరు.

బ్రొట్టమైన్

బలమును, ఆరోగ్యమును నిచ్చు, ఒక ఆహారము. ఇది పాలు, విట్టమైన్, మాల్టు అను ధాన్యములతోను, ఇంకను అనేక జలకర్మక మగు పదార్థముల సారమును పిండి యాగిపెట్టి చేర్చిన యొక దివ్యాహారము.

కొన్ని వర్షములకు పూర్వము, పెద్దదగు వ్యాధులు శరీరములోని కొన్ని యంగములు లేచిపోవుటచేతనే కలుగుచున్నవనియు, ఈ యంగములను భుజించిన వ్యాధులు నిర్మలమయమగుటచేతయు ఇది యెక్కుడనుచు నదియు తెలియదు. ఇప్పుడో జర్మనులూను, అమెరికాలోను, దీర్ఘకాలపు వివర్ణ చేసినదానిలో అనేక పట్టు, లతలు, పాలు పిటిలో కలదనియు దాక్షర్ణ్య కనిపెట్టియున్నారు. ఈ చిన్న పరిమాణము గల సారమును పిండితోయుట కష్టమైనను దానికి తగు మార్గమును కనుగొని యున్నారు. బ్రొట్టమైన్ అనునది ఈ సారము గల ఒక శుద్ధాహారము. దీనిని ఇతర పదార్థములతో చేర్చి భుజించవచ్చును. ఎట్టిపని చేయవచ్చాడోనను దీనినిభుజింపవచ్చును. బుడ్డి 1-కి రు 1-8-0.

మద్రాసు కెమికల్ ఇండస్ట్రీసు (లిమిటెడు) పోస్టు బాక్సు నెం. 1208, మద్రాసు.

గజత్ ప్రసిద్ధిగాంచిన
వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

వేగు బోషధములు

వేగు వ్యాధిని గుణపరచుటకే గాక దానిని రాకుండచేయుటకు గూడ నుపయోగించదగిన దివ్యోషధములు. ఇవి ఈ దేశమునం దన్ని ప్రదేశములయందు మాత్రమే గాక, బర్మా, సిలోన్ మున్నగు నితర దేశములు, ప్రదేశములందు వైతము విశేషముగ నుపయోగించబడి పొగడ్త కెక్కినవి.

పెద్దసెట్టు రూపు 2-2-0 లు; చిన్న సెట్టు రూపు 1-6-0 లు.

వ్యాకింగు, పోస్ట్ జిఖర్లు ప్రత్యేకము.

క్యాటలాగు ఉచితము.

టెలిగ్రాఫ్ అడ్రసు:

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

"పండిట్" మద్రాసు. (1045)

నెం. 41, ఆచారపుకే వీధి, మద్రాసు.

ఇ సా న థ లె

మలేరియా జ్వరమునకు అమోఘమైన బోషధము.

జ్వరగడ్డను కరిగించి, 15 దినములలో వ్యాధిని పూర్తిగా పోగొట్టును. మలేరియాను రానియ్యక అటంకపరచుటకై ఉదయం, సాయం కాలములందు పూటకు ఒకమోతాదుచొప్పున తీసుకొనవలెను.

అస్ట్రా

తిమురునాయుపు, యూర్క్ ఆసిడ్ మూత్రకృచ్ఛిరోగము మున్నగువానికి తగిన దివ్యోషధ మిది యొక్కటియే. నమ్మకపూనట్టి మందుల చుకాణములందు, బోషధశాలలందు దొరకును.

మెస్సర్సు గోరియో (లిమిటెడ్) పోస్టుబాక్సు నెం 159, పోస్టు - బొంబాయి.

Esanafele. ఇండియా, బర్మా, సిలోనుకు సోల్ ఏజెంట్లు.

(25)

ఓ ట్లె మో సా ని

28 3

దీనిని బలవంతముగా వచ్చినచోట వాటి చాలా బహుళములందు నుపయోగముగా వైదకు పెండ్లింట్లు పండుట యందులకు వైదకు ఈ అత్తిరును యోగముగించిన వారికి రోజుపుష్పముల వాసనను యిచ్చి మనముకు ఆనందమును కలిగించుచున్నది.

రోవినియా తైలము

జీవనికాలములో ఉపయోగించుటకు వచ్చిన శీతలములను చూపవలెను పొందగలమును యిచ్చును. అనేక శ్రీలు ఉపయోగించుచున్నారు. ప్రపంచమున ఈ రెండును ప్రతిమందులందులూ అవశ్యకము. ఎల్లచోట్లను విక్రయించబడును.

ఓటోమోహిని ధర బుడ్డి 1-కి రూపు 2, 1, 0-12-0, 0-8

రోవినియా తైలము ధర బుడ్డి 1-కి రూపు 1-0-0

Shyam & Co, 6, Bander st, Madras, పి.ఓ. కంపెనీ, 6 బంధకు వీధి, మదరాసు.

భృంగామలక తైలము

(వైద్యచింతామణి)

భృంగామలక తైలము :- శిశువు తు మర్దనచేసినను ముక్కులో (పరిచినచును) శిశువుచేసినను శిరోరోగములను బోగొట్టును.

భృంగామలక తైలము :- తలకు పట్టించిన కంటి రోగములను బోగొట్టును.

భృంగామలక తైలము :- అపస్తంబరోగమును ఉత్పాద రోగమును, కపరోగములను బోగొట్టును.

భృంగామలక తైలము :- తల నొప్పి కలను తుమ్మ కలనుకల నల్లగా చేయును.

4 బొట్టుల సీసా బెల రూ 1

1 పౌను " " 3

వ్యాపారము ఉచితముగా పంపబడును.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.

మేనేజింగు డైరెక్టరు,

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, (లిమిటెడ్)

19, హుస్సేన్ రోడ్,

మాంటు రోడ్ - మదరాసు.

(బుధ)

ప్రాచీన ప్రసిద్ధి నెందిన (219)

హిందూస్థానమందు స్థాపించబడియుండు

ఆయుర్వేదబోషధాలయము

స్థాపితము 1881 సం॥

అతంకనిగ్రహ బోషధాలయము రోగి వాయు వాండ్రు ఆయుర్వేదాధ్యక్షుని కిట్టి ఒక గ్రంథమును తపాలు ఖర్చు సహా కొరకనే ఉచితముగా పంపుచున్నాము.

మాయొక్క ప్రతి ఒకటి కావలయు ననిన

లోకల్ ఏజెంట్లు ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్ వైశాఖర గోడ్డు

ఆతంగనిగ్రహబోషధాలయం

26 బ్రాడ్వే, మదరాసుకు వ్రాసేడి.

(873) **"కాంతామదహరణి"**

అను యునాని వైద్యకాస్త్రప్రకారము తయారయిన ఇంగ్లెష్టుష్టికి దివ్యమైన శిష్యము. దీనిని సేవించుటచే, నిస్సత్తువ, శేవనక క్షీణింతులకు, స్వప్నమందు స్థలము, రతిలో శిఘ్రస్థలము, కాల్పవేతులు లాగుట, పోగొట్టి నిత్యయావన గుఱును నిచ్చును. సిగ్గునాచుందు యేల సిగ్గు పడెదవు? దీనిని సేవించి స్వస్థగుఱులను పొందును. పథ్యములేను.

పరీక్ష చేసి చూచిన మీకే తెలియును. వెల 1 డబ్బా 4-0-0

ఆంధ్రప్రకాశ చదువరులకు రూపు 2-0-0 మాత్రమే.

తామరమందు:- గేడే తామర, గజవర్ణము, తామరలకు అమోఘము వెల డబ్బా 4-0-0

ది రెడ్డి లిండు కంపెనీ, గోపాలపురం,

కోత్తపేట పోస్టు (గోదావరిజిల్లా)

(3081) **"క త్రి క ట్ట లు"**

వైద్యకర్త గల్గి గజము పొడుగు గలవి. సాగవైదని 1-కి రూపు 4-8-0

దజను కొనుగానికి ఒకటి ఉచితము. పోస్ట్ జిఖర్లు వేరే వలయువారు ఆర్డరులో ఒకరూపాయి అడ్వాన్సు పంపవలెను.

బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో

కట్లర్స్ అండ్ లాక్ మేకర్స్ ఆఫ్

వైద్యపురం. (గోదావరిజిల్లా)

టెలిగ్రాఫ్ అడ్రసు: "ఇండస్ట్రీ" వైద్యపురం.